

SUNNE
med NORDERÖ, FRÖSÖ, HALLEN och MARBY.
(Jämtland.)

Namnet på moderförsamlingen härrör uppenbarligen från något af sunden i närheten af kyrkplatsen. Den första kyrkan i *Sunne* var tvifvelsutän det kapell, som norske konungen Sverre Sigurdsson (d. 1202) där lät uppbygga i slutet af 1100-talet och till hvars underhåll han påbjöd en skatt benämnd *Sundamål*, hvilken skulle utgå från Jämtlands fyra fjärdingar. Om den fortsatta betalningsskyldigheten af denna utlaga fann sig kon. Magnus Eriksson föranlåten att erinra Bräckeborna i ett bref, utfärdadt Hälsingborg 4 juli 1343 (DS 5, n. 3713, DN 3, n. 220), hvilket med bötesstraff hotar den, som undandraget sig stadgans föreskrift. Tillkomsten af det kungliga kapellet i Sunne kan sannolikt sättas i samband med den seger kung Sverre vann öfver jämtarna på isen mellan Sunne och Andersön under ett af sina tåg genom landet 1178.

I taxelängden öfver den s. k. sexårgården 1314 är *Sundum cum annexa* påförd en årsafgift af 6 öre (DS 3, n. 1946). Till lösen af ärkebiskop Olof Björnssons pallium 1316 bidrog kyrkan med 6 öre och prästen med 12 öre (DS 3, n. 2043). Annexan måste ha varit *Norderö*, ty såväl *Frösö* som *Hallen* med dess annex *Marby*, hvilka troligen redan under 1300-talets senare hälft lades som annexer under Sunne, utgjorde vid samma århundrades början själfständiga pastorat (se resp. inledningar). I samband med en på kungsgården å Frösön år 1448 afdömd tvist fastställdes Sunne prästbords gränser. Permebrefven härom förvaras i kyrkarkivet.

Sedan Jämtland i början af år 1564 intagits af svenskarne, lade deras befälhafvare Claudius Collart beslag på Sunne prästbord till läger och underhåll för krigsfolket, som förlades dit för att skydda eröfringen. Khden i pastoratet synes i anledning här af dragit sig tillbaka till annexan *Norderö*, och kapellanden fick sköta moderförsamlingen och *Frösö* samt tillika göra tjänst som predikant i lägret. Först år 1570 synas de prästerliga förhållandena i pastoratet återställt i sitt normala skick. Det stora gällets 5 kyrkor skulle enligt Trondhjemska reformatsen 1589 betjänas af 2 präster, khden och en kaplan, med gudstjänst hvarannan helgdag Sunne (där det fanns 66 bönder) och hvarannan i Frösön (62 bönder); i Hallen (51 bönder) två helgdagar å rad, hvar tredje helgdag i *Norderön* (26 bönder) samt i *Marby* (6 bönder) hvar fjärde helgdag, o. s. v. De många församlingarna fingo åtnöjas med en kapellan ända till 1762, då komministraturen jämlikt kgl. bref 8 juli 1761 delades i tvänne med

lika lön för innehafvarna. Den ena af dessa stationerades på Frösön med predikoskyldighet därstädes 3 helgdagar i följd och den fjärde i Norderö. Den andra komminstraturen förlades till Hallen, hvars prästbord till en början afstods af khden. Gudstjänst skulle där hållas 2 predikodagar å rad, i Marby den tredje.

Första bestämmelsen om pastoratets uppdelning utfärdades af K. M:jt 17 jan. 1851, innehållande att Hallens och Marby församlingar skulle efter dåv. komminister J. A. Liljeskölds afgang och med indragande af komminstraturen afskiljas till eget pastorat med khde i Hallen. Enl. kgl. bref 2 aug. 1855 samt konsist. beslut 7 nov. s. å. och 9 maj 1860 tillerkändes nyssnämnde komminister rätt att mot halfva khdelönen med vissa inskränkningar sköta pastoralvården i de båda församlingarna, hvilka först 1889 helt afsöndrades (se *Hallen*). Sedan Frösön utbrutits till eget pastorat enl. kgl. bref 2 juni 1905 med indragning af komminstraturen därstädes, har i moderförsamlingen med dess sista annex Norderö icke varit anställd annan ordinarie präst än kyrkoherden.

Sunne gamla stenkyrka, hvilken ännu kvarstår som en vacker ruin på en udde närmare Storsjön än den nuvarande, var 40 alnar lång, 18 aln. bred och bestod af långhus med kor jämte särskild fristående kastal på södra sidan. Fragment af medeltida målningar å kyrkans innerväggar kunde ännu skönjas på 1880-talet, särskildt på norra väggen, där bl. a. Kristi intåg i Jerusalem framskymtade. Kastalen med kvadratisk grundplan af omkr. 9 alnars sida skadades 1731 af åskslag, reparerades åtskilliga gånger, men fick så småningom förfalla och nedrasa. Ett flertal helgonbilder jämte delar af den gamla altarprydnaden öfverfördes till församlingens nya stenkyrka, som fullbordades 1835 och jämte en nyanlagd begravningsplats invigdes af biskop Franzén 19 juni 1836. Det hvitrappade långhuset är täckt med lågt sadeltak, sakristian ligger i öster, tornet i väster har trälanternin. Altartaflan, föreställande Kristi uppståndelse, är en af artisten Karl Tirén utförd kopia af altartaflan i Molde domkyrka, ett verk af norske målaren Axel Enders.

Norderö medeltida stenkyrka mäter 33 alnar i längd, 16½ aln. i bredd, har rektangulärt långhus med lägre korutbyggnad, numera apterad till sakristia, saknar torn. Fristående trästapel. Altarprydnaden i barockstil omramar tvänne taflor: Kristus på korset och smörjningen af Kristi lekamen. Diverse träskulpturer från en äldre altaruppsats äro bevarade. Predikstolen bär årtalet 1737.

[*Litt.*: Norderön af K. O. Andrén i JFT (7. s. 67).]

KYRKOHERDAR.

1. **Agmundr** [1348-50], prestr i Sundum, omnämnas i en handling, daterad Förberg å Frösön 26 mars 1348. Jämtlands syssloman Niklas Petersson, som residerade å Kungsgården på Frösön, hade till tinget instämt Erik Gummeurve i Fanbyn i Sunne för åtskilliga förseelser liksom ock hans dotter Gro, som tydligen under faderns bortvaro häktats för ett där begånget barnamord, förts fängslad till kungsgården och erkänt sig skyldig. På grund af sin misstro mot den illa ansedda fogden inställde sig svaranden icke förr, än han genom bemedling af prästen Agmund i Sunne, landskapets lagman och ett par andra män lyckats utverka lejd,

som skulle respekteras af båda parterna. Erik bröt emellertid öfverenskommelsen, tog med våld sin dotter ur fångelset och förde henne upp i tornet vid Sunne kyrka samt vägrade efterkomma sysslomannens befallning att återlämna fången och förklarade sig beredd att med »vapnum, bugum, arfum (pilar), oddum och æggium» värja henne. Han fick nu af sysslomannen mottaga stämning att direkt inför konungen svara såväl för detta tilltag som i de öfriga målen. (DS 3 n. 255.) Hur saken utvecklade sig, är icke känt. Berättelsen är af intresse bl. a. därför, att den ger en bekräftelse på de gamla stenkastalernas uppgift att äfven tjäna som försvarsverk och tillflyktsorter vid kritiska tillfällen.¹ - Khden Agmund var en bland de jämtländska prästmän, som jämte prosten Agmund i Lit i slutet af år 1350 besvarade en skrifvelse från ärkebiskop Hemming i Upsala, däri påyrkats någon utlaga från landskapet. (*Örnhelms Dipl.* 6, s. 1639.)

2. **Ravald** [1414], kirkioherre i Sundom, vittnar 1 maj s. å., att Paul Johansson i Digranäs erkänner sig ha sålt några hemmansdelar i Genvalla och Svindal åt Redar Johansson för 8 jämtska mark. (DN 9, n. 221.)

3. Herr **Elyan (Ylian)** [1428-43], prost i Jæmptalande oc kirkioherre i Sundom, bekräftar 21 nov. 1428, att Tivad Olaffson med sin moder Helgas samtycke sålt modernegården Kluksås i Näs s:n till Sigurd Jonsson för 36 jämtska mark. Den 30 apr. 1438 inköpte prosten själf Skunkefamiljens gods Heglid i Sunne för 70 sv. mark. Vid köpet fungerade såsom vittnen och fastemän bl. a. khdarne Rikard i Brunflo, Jöns i Ovik och Rikard i Rödön samt Jämtlands höfding »vælbørnan» man Ørian. År 1443 torsdagen i motsveckan (14 mars) bevittnade herr Elian, att hans sockenbo Haftor Helgasson sålde åt sin måg Joan Pavelsson en hälft i fädernegården Gilåsen för 19 jämtska mark. (DN 3 n. 697, 742. *B. E. Hildebrand*, Saml. till Sv. Dipl.)

4. Herr **Karl** i Sundum [1467] beseglade 30 juni s. å. en förlikningsdom mellan Olof Thomasson i Valle och hans syskon rörande fördelningen af deras fädernearf. (DN 14 n. 101.) Han blef förmodligen kort därefter khde i *Brunflo*.

5. **Laurens Iliansson** [1469-84], kirkeprester i Sundhom, bevittnar 24 aug. 1469 försäljningen af en jordegendom i Herke på Frösön.

¹ Se närmare *Johan Nordlander*, Försvarskyrkor i Norrland, Fornvännen 1909, s. 50.

Jämte prosten Magnus i Rödön m. fl. var han 20 mars 1475 fasteman vid öfverlåtelsen af ett par gårdslotter i Gilstad i Hackås s:n. Med sitt sigill bekräftar han 17 jan. 1481 riktigheten af den till 5 svenska mark värderade årsafkastning, som kapellet i Västerhus på Frösön hade af sina jordägor, öfver hvilka en år 1300 uppgjord förteckning fanns införd i kapellets gamla mässebok. Den 16 maj 1482 vidimerar herr Laurens jämte lagmannen Esbjörn Sæmundsson m. fl. en afskrift af ett gammalt dokument angående Jämtlands rågränser, och 3 juni s. å. bevittnar han på Koborgshus i Oviken jämte herr Karl i Brunflo o. a. den af en skiljedomsnämnd fastställda omfattningen af det till borgen hörande skogsområdet. För afgörandet af en rågångstvist mellan prästbordet i Oviken och Side byamän insattes Sunneprästen och hans kapellan Karl Haakonson i en undersökningskommission, hvars utlåtande i saken afgafs i Sunne 2 juni 1484. Tre år senare återfinnes herr Laurens som prost och khde i *Brunflo*. (DN 3: n. 910, 937, 938; 14 n. 104, 116, 129, 134, 18: n. 1, 109.¹)

6. Herr **Yrian** [1489], kyrkioprester i Sundom, nämnes bland de 24 män, som skulle ransaka om Brunflo och Lockne kyrkobords egendomar. (JFT 1, s. 111.)

7. Herr **Erik** i Sunda [1518] har 6 apr. s. å. bevittnat, att Agnes Andersdotter i Svensjö erkänner sig ha till sin svåger Jon Eriksson och syster Birgitta sålt $\frac{1}{4}$ i halfva gården Tryggiestad (Trusta på Norderö) för 20 mark. (DN 14: n. 270.)

8. **Erik Jensen** [1524-60] var »lille herr Nils' capellan i Brunflod» under tiden 1518-23. Såsom sådan bevittnade han 4 okt. 1518, att Magnus Ivarsson till sin måg Jon Jeppeson i Bleka och dotter sålt hälften af sin egendom i Enge för 52 mark. Omkring år 1524 torde han blifvit khde i Sunne och 1527 nämnes han uttryckligen såsom sådan. Vid oroligheterna under den reformatoriska striden synes han ställt sig på den norsk-danska sidan och deltagit i stämplingar mot Sverige. Kon. Gustaf I klagar i ett bref till jämtlänningarna i början af aug. 1532 (KGR 8, s. 116), att khdarna Erik i Sunne och Olof i Rödön varit skuld till, att några af konungens folk blifvit tillfångatagna, och kräfver deras afsättning. Båda synas dock fått behålla sina befattningar. På Sigfridsdagen 15 febr. 1544 voro herr Erik i Sunne, herr Nils i Brunflo och herr Måns på Rödön

¹ Beträffande ett till 1434 hänfördt bref (DN 14, n. 47), däri herr Laurens Iliansson omtalas, måste årtalet vara felaktigt.

vittnen till, att Godelugh Jonsdotter sålde sin odaljord i Andersö till sin måg Kettil Persson. År 1548 var herr Erik Jensen en bland de präster, som af prosten Erik Andersson och fogden Jens Larsson på Jämtamotet utsågos att döma om khdens i Undersåker omtvistade rätt till Ösefisket, och ännu 1560 innehar han sin khdebefattning i Sunne. (DN 14: n. 273, 393, 604, 684, 686, 782, 799, 806, 840, 857; 15: n. 588, 621, 692; JFT 3, s. 58.)

9. **Petrus Magni** [1565-71] var förstnämnda år khde i Sunne pastorat, men hade då tydligen på grund af prästbordets beslagtagande för de svenska truppernas räkning (se inledn.) flyttat till Norderö annex och kallas därför i handlingarna herr Peder på Norderön. Jämte denna församling skötte han äfven Hallen och Marby annexer, under det att vården om moderförsamlingen och Frösön anförtroddes åt kapellanen Mårten Hemmingsson. År 1567 blef herr Peder på Norderön pliktfälld, för det han slog sin socknebonde ett blodvite, och utgaf 5 öre 8 pgr. Å allmänna landstinget i Oviken 21 okt. 1568 afgaf han trohetsförsäkran åt kon. Johan III på samma gång som öfriga Jämtlandspastorer. Från och med 1570 har han återtagit pastoralvården öfver hela gället och skrifver sig å tiondelängderna Petrus Magni owerdig kyrkioherde i Sunde. Som ersättning för den stora gästning, han fått vidkännas af K. M:ts krigsfolk utanordnade den svenske öfverbefälhafvaren herr Clas Fleming åt honom 6 t:r korn ur Hallens kyrkebur för år 1569.

10. **Söffren Matsson (Severinus Matthiæ)** [1591-1609]. Fullmakten för de jämtländska präster, som skulle hylla kon. Christian IV på den utlysta herredagen i Oslo 8 juni 1591, utfärdades på Frösö den 3 maj s. å. (JFT 4, s. 174) af Sörinn Matzönn i Sunde och 6 andra khdar. År 1596 18 sept. köpte han af Oluff Jonssen ett kvarnställe i Slandrom, Frösön, för 3 goda daler (permebref i Sunne kyrka). I ett bref af 8 juli 1609 skrifver kon. Christian till länsmannen öfver Trondhjem och Jämtland Sten Bilde och biskopen J. Grönbeck i Trondhjem, att emedan han fått kännedom om denne Söffrens »underskedlige, modvillige, grove och forargelige Forseelser og Bedrift», afsätter han honom från hans betrodde prästkall, och bjuder dem genast verkställa befallningen (Norska Reg. 4, s. 326).

11. **Björn Björnsson** [1609-11, 1613-33], utnämndes till socknepräst i Sunne 8 juli 1609 genom samma kungabref, som förordnade om företrädarens afsättning. Han måste under den två år senare utbrutna Baltzarfejden i likhet med flertalet öfriga dansk-norska präster fly undan

för svenskarne, som då besatte landet, men återkom till sitt gäll 1613. På hösttinget i Trapnäs i Hallens tingslag 19 sept. 1621 hade khden Björn blifvit instämd af fogden Daniel Rasmussen för att redogöra för åtkomsten af en äng, benämnd Grimsved, för hvilken Sunneprästen icke gjorde några utlagor till kronan, men i stället försåg Marby kyrka med vin och oblater. Khden förklarade, att samma ängslott lång tid varit brukad under prästbordet af hans företrädare på nämnda vilkor, och äfven fogdarna Peder Grumb och Baltzar Kare hade med prästernas tillåtelse haft något bruk däraf. Den förstnämnde hade sålunda innehaft halfparten däraf sista året herr Söffren satt vid gället, och herr Björn beviljade honom samma halfpart det första året han kom till Sunne. Detta intygades af åtskilliga drängar, som tjänat hos khdarne Per och Söffren Matsson. Det utförligaste vittnesmålet afgafs af en gammal man Thor i Trapnäs, som intygade, att Grimsveds ängslott var skänkt till Marby kyrka af hustru Zeborgh Biörnsdotter i Trapnäs, dock så att hennes släktingar och efterkommande skulle bruka den under Trapnäs och därför hålla vin och oblater till förenämnda Marby kyrka, och då erlades 2 hermelinskin i årlig skatt till K. Maj:t. Sedan hade Grimsvedängen brukats af herr Erik Gudmundi¹ och de följande khdarne. Herr Björn var 16 aug. 1622 närvarande på Kungsgården, då Kjerstin i Bossås där blef pinligen ransakad för trolldom. Efter att några år under Oviksprosten Sigvard Hanssons sista tid varit honom behjälplig med visitationer, synes han efterträdt honom som prost. Så uppbar han 1 daler för sin visitation i Oviken 19 okt. 1632 och nämnes då prost, liksom följande år, då han var närvarande vid en husesyn i Bergs prästgård 30 sept. 1633. Innehade från år 1613 ett litet hemman på Andersön, men arrenderade 1628 en gård om 4 t:r i Malling (Måläng) och bodde där ännu 1640, hvaraf framgår, att han före sin död öfverlämnat pastoratet till efterträdaren, n. 13.

12. **Olaus Nicolai** (1611-13), född svensk, var en bland de män, som sändes till Nyköping för att å jämtlänningarnas vägnar aflägga trohetsed åt kon. Carl IX. Vid ankomsten dit efter en besvärlig resa funno de emellertid kon. Carl död och fingo i stället aflägga eden åt den unge Gustaf Adolf. Herr Olof erhöll Andersdagen (30 nov.) 1611 kollationsbref på Sunne pastorat. Då han och herr Olof Svensson, som vid samma tillfälle utnämnts till khde i Rödön, samt Anders i Kaxås i febr. 1612 voro hemkomna »fra gissill» af Sverige, omtalade de, att de sett kon. Carls lik, som skulle begrafvits 13-dag jul. När landet genom freden i Knäred 1613

¹ Förmodligen afses härmed khden n. 8. Erik Jensen.

återföll under Danmark förvisades herr Olof till Sverige, samt erhöll af kon. Gustaf Adolf en skrifvelse 11 maj 1613 till ärkebiskopen i Upsala om befordran. Khden Björn Björnsson återkom nu till Sunne.

13. **Mogens Pedersen Herdal** (1636-66) var son till khden Peder Andersson i Hede, som sedan erhöll Ragunda pastorat. Inskrefs såsom student i Wittenberg 6 okt. 1615 under namnet Magnus Petri Herdalinus, Norvegus. Herr Mogens, pastor i Sunne, uppträdde på hösttinget å Frösön 2 sept. 1636 och kårade sig vara odalboren till Åkerängs gård att inlösa af Erik Mogensson; därtill svarade Erik nej, ty herr Mogens »war aff den ufrij quinne». Herr Mogens erbjöd för gården 133 dlr 1 ort 8 sk. Han synes ha varit af häftigt sinnelag och hemfallen åt dryckenskap. År 1641 24 sept. var khden inkallad för Trondhjems domkapitel, emedan han vi ett besök i Brunflo prästgård öfverfallit sin prost herr Olof Drake, då denne icke velat gifva hans broder Jens Pedersson ett oklanderligt vitsord (Trondhj. dkpr., stiftsark.). Han var ock flera andra gånger instämd för domkapitlet och hotad med afsättning för fylleri. Under krigsoroligheterna 1644 flydde han till Norge, men återfick efter fredsslutet sitt gäll. Såsom prästerskapets ombud undertecknar han 10 mars 1649 Sveriges rikes ständers förklaring öfver pfalzgreffen Carl Gustafs succession till svenska kronan. Hans inköp af flera hemman, exempelvis västergården i Wallviken 12 okt. 1647 för 60 Rdr specie, Gunnarsgården i Brasta (Hallén) 1648, Kläpppegården i Marby 1649 tyda på, att han var en förmögen man. Sistnämnda år klagar herr Måns vid Frösö ting, att Per Olufsson i Orrviken, som brukade prästbordet på Frösön, låtit det förfalla. På tinget i Sunne 4 dec. 1661 begärde han en skifteshaga mellan Fanbyn och prästskogen. Superintendenten P. Steuchius visiterade här 3 febr. 1661, då Sunneborna anhöllo om hjälp till sin kyrkklockas reparation. Under de senare lefnadsåren hade han först sin måg Erik Roshemius, sedan sin efterträdare som vice pastor. Arfskiftet efter honom ägde rum 8 nov. 1666 (Jdb. 1688).

G. 1) m. *Beret Blix*, f. 1615, dotter af sogneprästen i Opdalen Erik L. Blix och Maren Bull, hvarigenom herr Mogens var svåger till prosten Anders Eilufsson i Oviken;

2) m. *Margareta Hansdotter Hålck*, som efter sin aflidne mans, herr Måns', begrafning ss. testamente till Sunne kyrka öfverlämnat af den oskiftade egendomen 10 Riksdaler, hvilka ej uppförts i kyrkans räkenskaper. (Jämtl. dombok 1684.) Hon bodde på Wallviksgården till sin död 1672.

Barn i förra giftet: *Brita Månsdotter*, gift, efter henne gafs i testamente 2 Riksdaler à 6 mk s:mt till kyrkan; *Karin Månsdotter*, g. 1) m. v. past. härst.

Erik Roshemius¹, 2) m. khden J. Petraeus, n. 15; *Jöran Månsson Sunde*, löjtnant. Han klagade 1688 öfver arfvets fördelning; *Johannes Magni*, förmodligen präst.

14. **Olaus Nicolai (Dalenius)** (1644-45) var krigspräst vid de svenska trupperna, som intogo Jämtland år 1644. Då de dansk-norska prästerna i anledning häraf öfvergåfvo sina gäll, utnämndes han 28 apr. s. å. till pastor i Sunne. I Upsala domkapitel upplästes 28 maj ett bref från honom, hvaruti han förmäler först om sitt tillstånd, huru osäkert där är för fienden, att han allenast i Frösö kyrka får med trygghet göra tjänst men måste med sin medtjänare ligga inne på skansen och köpa allt det de äta skola för reda penningar eller taga till låns af bönderna. Och »när de i någon annan kyrka skola tjänstgöra, måste en hop soldater skildra (skyldra = hålla vakt), medan tjänsten förrättas, och hvarken prästgården eller åhörarne njuta de intet till godo». I betraktande af att endast tre präster funnos i hela landet, hvarigenom församlingarna ledo men på Guds ord, hänsköt konsist. saken till svenska regeringen för vidtagande af lämpliga mått och steg. Ärkebiskopen föreslog i sammanhang härmed en del präster till församlingarne, men efter freden återfingo de danska prästerna på egen begäran sina pastorat. Redan i sept. 1644 presenterade d:nus Olaus Nicolai en kunglig rekommendationsskrivelse till erhållande af Säbrå pastorat, men som det redan var bortgifvet, förordades han i stället till Östra Fernebo, där han följande år tillträdde som khde. Var predikant vid prästmötet i Upsala 1653, riksdagsman 1660 och afled år 1676.

G. m. *Christina Gefleria*, änka efter en komm. Buscherus.

Barn: en dotter g. m. khden i Dannemora, Er. Arnelius; en dotter, g. 1) m. Lars Cabbæus, 2) m. Eric Högman, khdar i Wänge; en son student. (*Fant*, Del 1, s. 370.)

15. Mag. **Joannes Olai Petraeus**, Angermannus (1665-78), f. på 1630-talet, modern hette Rachel. Inskrefs som stud. vid Upsala univ. 28 juli 1652 och var under studenttiden informator hos kronofogden Lars Wallmo i Hälsingland. Efter akad. prof promov. fil. mag. år 1661. Han förordnades 1662 efter E. Roshemius till v. pastor i Sunne och blef genom konservation af dennes änka designatus pastor efter den åldrige herr Måns Herdal, hvarvid han förbehöll sig intraderna af annexerna Marby och Norderön samt halfva prästbordet i Sunne. (Hdpr. 2/10 1663.) Vid 1664

¹ *Ericus Jonæ Roshemius*, f. i Skön, son till kronofogden Jonas Roshem och broder till med. doktor Petrus Roshemius i Sthm; stud. i Upsala 25 okt. 1655; som v. pastor i Sunne angaf han på Frösö ting 18/9 1660 åtskilliga, som försummat Storböndagen s. å., de pliktade, hvar för sig, 40 mk, hvilka delades mellan kyrkan och de fattiga. Afled sannolikt 1662.

års prästmöte utsågs v. past. mag. J. Petræus till predikant vid nästkommande möte. Ett af honom utfärdadt bettlarebref är aftryckt i JFT 5, s. 190. »En mycket berömlig man och lämnade hederliga barn efter sig» (T.). Han afled år 1678.

G. m. *Catarina Månsdotter*, dotter af khden härst. Måns Herdal och änka efter design. past. Erik Roshemius; förmodl. d. 1680; efter henne gafs i testamente 6 Rdr spec. till kyrkan.

Barn: *Magnus Petræus*, stud. i Ups. ht. 1684, prästv. 1691 till adj. i Offerdal, pastor vid norra Skånska kavalleriet; under polska fälttåget utn. han till khde i Tranås i Skåne 1702, men afled därute i Polen, »sedan the släpat honom med sig sjuk i köld och oväder 14 dagars tid». Han begrofs på en kyrkogård, som man anträffat under marschen. (*Cavallin* 2:355.); *Rachel*, f. 24/11 1665, v. i Sunne prästg. 16/3 1681 m. khden Johan Hofverberg i Malmö, d. 23/2 1728 (se *Cavallin* 2:16); *Catharina*, v. i Säbrå 22/3 1685 m. handelsman Anders Joh:son Walliin i Hsand; *Maria*, v. s. d. m. landskrifvaren i södra Ångermanlands distrikt Jean Trotz; en dotter, g. m. fändrik Abraham Malmberg (Jämtl. Dombok 22/10 1685).

Tr.: De vitio morali præ. O. *Unonius*. Ups. 1659. Thematum quorumdam expositio, id. præ., ib. 1661.

16. **Martin Lundell** (1681-1700), f. 1646 (enl. grafstenen), son af khden i Skellefteå Nicolaus Martini. Genomgick Hsands gymnasium och blef stud. i Upsala 17 nov. 1664. På grund af fridstörande uppträden och våldsamerheter blef han jämte åtskilliga andra studenter 24 febr. 1667 af det akademiska konsist. dömd till 4 års relegation från Akademien. Prästv. till huspredikant hos grefve Gustaf Horns änka 1672. Förordnades till khde i Nora 1678 efter P. Warg, men som Sunne pastorat vid samma tid var ledigt, sökte han detta och utnämndes till khde här 1679 och tilltr. 1681. Prästerskapets ombud på riksdagen 1682. Var en tid prost. I sina ämbetsplikter var han emellertid mycket trög och försumlig, därvid skyllande på sin sjuklighet och svaga hälsa. Då arkiatern Urban Hjärne på sin resa genom Jämtland besökte Sunne prästgård 20 sept. 1685, fann han khden »mycket klagan- och qvidande öfver sina passioner (lidanden), dem han intet annat än skocktals uppräknade: imellertid hade han en annan präst, som för honom predikade, den vi i våkenhuset hörde, medan jag intet ville ingå. Efter predikan blefvo vi till måltids hos prästen.» (*Gjörvell*, Nya Sv. Biblioteket 1, s. 267.) Komm. Erik Thallin inlämnade s. å. en klagoskrift mot khden, och vid visitationen 1691 gjordes anmärkingar mot de oklara kyrkoräkenskaperna och öfver, att pastor aldrig predikade eller infann sig i annexen. Superintendenten M. Steuchius gaf honom skarpt tilltal härför och ålade honom äfven att hålla visitationspredikan i Frösö kyrka, men han förebar sin opasslighet och uteblef. En

anteckning karaktäriserar honom såsom i ekonomiskt afseende njugg och snål: »den på sitt korn dyrköpte pastor Lundell i Sunne, hvars barn måste tiggas sitt bröd af andra»: »de male quæsitis». Mot slutet af sin lefnad väckte han rättegång mot en sin socknebo kapten Carl Gustaf Hammarskjöld på Åkeräng, som med hugg och slag skulle ha öfverfallit honom på hans säng. Extra ting hölls i början af år 1700, men rättegången förlängdes, som framgår af prostens besvär till Svea hofrätt i mars s. å. Hur målet afdömdes är ej bekant. L. afled emellertid 12 maj 1700.

G. 1681 m. *Magdalena Jönsdotter Nortman*, änka efter lektorn, utn. khden i Nora P. Warg. Hon begravs 14 juni 1706.

Barn: *Magdalena*, g. 1) m. kapten Matthias Busch, 2) 25/5 1734 m. khden J. Drake i Berg, d. i Rätan 27/12 1766; *Nils*, som, nyligen anställd vid lifregementet till häst under general Creutz, deltog i slaget vid Pultava; *Christina*, f. 1686, g. 1) 17/9 1707 m. regem.kvartermäst. Anders Wulff, 2) 2/4 1718 m. regem.-adjutanten Klockhoff i Onsala, Brunflo; d. 26/12 1764, ärlig och gudfruktig, men ytterst fattig.

17. **Ericus Laur. Staaf** (1700-1704), f. i Ljustorp 1655, son af bonden Lars Ingemarsson i Stafre, hvaraf han antog namnet. Blef stud. i Upsala 27 okt. 1677; prästv. omkr. 1680 och tjänstgjorde ss. adj. och komm. i Säbrå. I skrifvelse till K. Maj:t gaf Hsands konsist. 6 apr. 1692 förord åt herr Erik Staaf, som inemot 12 år tjänat i superintendentens församling Säbrå och utlåtitt sig att med huset Martin Lundell, prost i Sunne, sig befrynda och sådan antaga församlingens styrelse till den sjuke pastoris hugnad. Vid prästmötet i Hsand 1694, där han fungerade som respondens, klagade han öfver, att hans svärfar uppbar 2/3 af inkomsten, men han begärde hälften. Detta ansågs skäligt och skulle bli föremål för konsist. omsorg, såvida icke något skriftligt kontrakt förut uppgjorts härom. Han var mycket nitisk i sitt kall och fick liksom förut komm. Thallin bära tyngsta bördan för församlingens vård. Han ombesörjde reparationer och nybyggnader å den förfallna prästgården, byggde för egen del en ny kvarn i bäcken, badstuga, en stenbrygga för båtarna och dref på församlingsborna att reparera lagstadgade byggnader, kyrkotak och bogård. I bref, dat. Sunne 15 okt. 1696, till guvernören i Gefle tillbakavisar han kapten Gerhard Lillienkrantz' klagomål öfvet bänkdelen i Hallens kyrka, där kaptenen ville ha en bänk för sig och ej i samma bänk inrymma löjtnanten och fänriken vid kompaniet. »Det är ogörligt, då ej mer än 8 bänkar finnes i kyrkan.» För öfrigt framhåller Staaf, att kaptenen genom att kalla honom för underkyrkoherde tillagt honom en dishonneur. Det är måhända en tillfällighet, men han är den enda Norrlandspräst på 1600-talet vi funnit ha intresserat sig för trädgårdsodling. »I aug. 1697, skrifver han nämligen i

kyrkboken, »planterade jag yster i min nya kåhlgård en wij(n)bärsbuske. Den 4 maj 1698 planterade jag i kryddgården 2 små rönнар och 1 liten hägg (senare aftorkade).» Khden Lundell och hans styfmåg förenade sig 1697 om att låta gräfva och mura en ny gemensam graf i Sunne kyrka främst i gången. Deras ännu bibehållna grafsten är flyttad från den gamla kyrkruinen. Vid prästmötet i febr. 1704 var khden Staaf närvarande och under-tecknade afsättningsdomen öfver khden L. Sellinger i Torsåker, men afled redan 3 aug. 1704 samt begrofs Apost. Matthæi dag (21 sept.).

G. 1693 m. *Brigitta Persdotter Warg*, f. 1673, styfdotter till företrädaren, omg. 17/9 1707 i Onsala i Brunflo m. dåv. fänriken, sederm. kaptenen vid Jämtl. regem. Carl Treffenberg; hon afled redan 1708, begr. 15/10 endast 36 år g.

Barn: *Magdalena*, f. 3/1 1694; *Lars*, f. 15/12 1695, d. 14/7 1697; *Margareta*, f. 11/2 1698; *Brita*, f. 30/7 1700, lefde 1714; *Petrus*, f. 4/9 1702, khde i Sunne, n. 22.

18. Mag. **Johannes Unæus** (utn. 1704). Till khde Staafs efterträdare föreslog konsist. lektor J. Unæus, hvilken ock erhöill fullmakt på Sunne pastorat, utfärdad af Carl XII i Rawitz 20 dec. 1704, men under tiden hade Luleå pastorat blifvit ledigt och genom ett nytt kgl. bref 2 maj 1705 blef han khde därstädes, se *Neder-Luleå*.

19. Mag. **Petrus Bozæus** (1706-15), f. i Hsand 1670, son af lektorn, sederm. khden i Nordingrå Christian Bozæus. Stud. i Upsala samtidigt med brodern Christian 25 aug. 1688, promov. fil. mag. 1697. Huspredikant hos riksrådet grefve Carl Bondes änka Maria Gustava Gyllenstjerna på Marielund i Funbo 1702. Han hade fått Kgl. Maj:ts remiss till lektoratet i teologi vid Hsands gymn., men konsist. föreslog i hans ställe därtill Ol. Plantin, »för den bräcklighet, som en tid bemälte Bozæus varit till sin hörsel besvärad med, till stort men och hinder för detta ämbetes utöfning». (Hdpr. 26/11 1701) Detta hindrade ej konsist. att några år senare, 4 jan. 1705, föreslå Petrus Bozæus till »matheseos lektor i anseende till hans berömliga studier, nyktra och alfvarliga lefverne samt fogliga sinne». Då Sunne pastorat genom Unæi transport blef ledigt, utn. Bozæus i maj s. å. till khde härstädes med tillträde 1 maj 1706. En hedersman. Afled 4 juni 1715 och begrofs 29 i samma månad.

G. m. *Christina Arosell*, dotter till prosten L. Aroselius i Sala och Brita Könman, omg. m. efterträdaren.

Barn: *Brita Cajsa*, f. 4/12 1707 i Brunflo prästg., då föräldrarna voro på resa till Refsund för att bevista pastorskan Alstadii begrafning; g. 4/4 1727 på Andersön m. kaptenen vid Jämtl. dragoner Anders Borin i Ede, änka 18/7 1766, flyttade till Optand i Brunflo, där hon blind sköttes af 2 ogifta döttrar, d. 23/6 1778; *Maria Christina*, f. 17/12 1708, g. 15/3 1737 m. khden i Sveg Petrus Rissler;

Justina Elisabeth, f. 5/9 1710, g. m. rektorn vid Frösö skola, sist khden här i Sunne Petrus Staaff, n. 22; *Christian*, f. 31/7 1712, stud. 1727, d. som auskultant i Svea hofrätt 2/11 1735; *Lars*, f. 19/1 1714, begr. 8/9 1717.

Tr.: Grafverser öfver stud. Martin Sohlberg Angerm., d. 12/9 1689 och teol. stud. Johan Nording, d. i Upsala 18/3 1690. - *Initium observationum de antiquis populi Romani commerciiis*, præs. *P. Lagerlöf*. Ups. 1694. - *De rebus innoxiaë utilitatis*, præs. *H. Forelius*, ib. 1697. - Latinskt lyckönskingskväde i grefvinnan M. G. Gyllenstjernas svenska öfversättn. af Flavii Josephi Judiske historia 1713.

20. Mag. **Wilhelm Wargentin** (1717-35), f. i Åbo 12 okt. 1670, son till rådmannen och handl. därstädes, riksdagsmanen Wilhelm Joachimson W. och Magdalena Witfodt. Efter enskilda studier, senast under ledning af sedermera khden i Öfver-Torneå Erik Brunnus, blef han stud. vid Åbo univ. 1684, disp. där pro exercitio 1690, men lämnade staden i sept. 1691 för att fortsätta studierna vid univ. i Upsala, där han vistades till juni 1692. Fadern hade under tiden aflidit, och han erhöill nu en informatorsplats hos ryttmästare Joh. Liljenstedt, reste sedan till Lund, där han undergick teol. ex. i apr. 1696 och återvände till Åbo såsom informator för landshöfd. Lorens Creutz' 2:ne söner. Aflade där fil. kand. ex. och blef filos. mag. *primus* vid promotionen i Åbo 14 dec. 1697, utnämndes till vice bibliotekarie vid universitetsbiblioteket 1698 och var äfven uppförd på förslag till en professur i fysik i Dorpat; komminister vid domkyrkan i Åbo 1700; tillträdde i mars 1711 khdebefattningen i Jomala på Åland, hvarifrån han 1713 med tvenne barn måste flykta undan ryssarne till Sverige. Utn. till khde i Sunne i febr. 1716, begärde han 12 juni hos Hsands konsist. att få tillträda pastoratet, hvilket tillstyrktes, »såvida han tänker bygga äktenskap med sin antecessoris sahl. mag. Bozæi änka». Tillträdet skedde dock ej förr än i maj 1717, i det han då begärde husesyn på prästbordet. Inspektor öfver Frösö skola. 1723 efter prosten Renhorn, nämnes prost 1725. Han hade otur med sina adjunkter, som illa trifdes hos honom. En afskedade han utan Konsist. hörande, näml. Lars Edvall, som i en predikan på första böndagen 1727 utfarit mot kvinnornas högfärd och yppighet i klädedräkt, så att prosten och hans anhöriga funnit sig träffade. Bland annat hade Edvall sagt: »nog kan prästen predika om högfärd och andra synder, men oss tycker, att ingen högfärdigare kan vara än en del präster och nästan alla prästehustrur, ty de gifva ingen efter på sina klädedräkter. Prästehustrurna med sina döttrar spanna sig rätt väl i siden och silke, som en grefvinna och fröken, ja ändå mycket värre.» Vid sakens behandling förehöll konsist. dn Edvall, det han härutinnan syntes något passionerad sig utlåtit, och förmentes allvarligen taga sig till vara för egna affecter i sina predikningar. (Hdpr. 28/8 1728.)

Prosten Wargentín var 1725 utsedd att presidera vid prästmötet i Hsand febr. 1729, men anhöll om förskoning. Konsist. ansåg, att han ej bort sig den tjänsten undandraga, då han haft sig saken så långt tillförne bekant samt under hela den tid, han ett så stort och vackert pastorat besutit, aldrig här tillförne infunnit sig vid något prästmöte. Emellertid åtog sig prostén Tigerstedt presidiet, och W. blef befriad. Samma år höll biskopen visitation 5 sept. här i Sunne. Några år senare 1733 inträffade, att Sunneborna vägrade lämna den tertia tertiæ tunna af kyrktionden, som skulle utgå till Frösö skolestad, under åberopande af församlingens utgifter och att de inköpt en ny mässhake för 70 dlr smt. Kyrkan hade dock enl. konsist. vetskap förut 2 brukbara, en gammal men hel, och den andra från år 1696 af rödt atlask med fingerbred galon på ryggen, var ock försedd med en liten ljuskrona, en ansenlig vacker altartafla, en väl målad och förgyld predikstol, vackert utarbetadt skrank för koret med 2 pyramider, och väl bygda bänkar och läktare. På konsistorii tillfrågan, hvad skäl man kunde ha att för kyrkans räkning nu innehålla den skolstaten tillkommande spanmålen, svarade församlingens utskickade Olof Persson i Fanbyn, att de ville uppbygga en ny trästapel i st. för det ruinerade klocktornet, hvarom prostén Klefberg en sådan berättelse lämnar, »att vid pass 16 steg ifrån södra kyrkdörren och midt i bogårdsmuren är upbyggt ett stentorn, hvaruppå klockorna sutit i ett träverke, som af ljungeld blifvit uppbrändt, dock klockorna oskadda, hvarjämte en god del af stenvuren nederfallit, och som församlingen ej vågar att i samma torn vidare sättja klockorna, men thet likwäl kostsamt faller, att thet nederrifva och bortföra, så är tanken at thet reparera till en åminnelse för posteriteten, hvilket är then första orsaken, hvarföre the påstå att få behålla tertia tertiæ och thernäst, att the ärna uppbygga en klockstapel af trä, ehuru ingen anstalt eller proposition vid någon sockenstämma ännu gjort blifvit». Härtill anmärkte rektor mag. Bång, att enligt Kgl. Maj:ts resolution 1731 på prästerskapets besvär klockstapel ej begripes under kyrkobygnad. (Hdpr. 9/6 1733.) Ett belysande bidrag till den gamla kastalens historia. Wargentín afled efter uppbygglig beredelse 12 okt. 1735 och begrofs 2 nov. af prostén Petrus Klefberg i Rödön med en sedan tryckt likpredikan. Sonen Pehr Wargentín nämner i sin själfbiografi ett och annat om sitt förhållande till fadern. (Hist. tidskr. 1903.)

G. 1) 26/5 1703 i Åbo m. *Susanna Flacksenia*, som afled i Jomala 29/9 1713, 2) 26/8 1716 m. företrädarens änka *Christina Arosell*, som efter mannens död bodde på Månsta i Näs sn och där afled 27/4 1765.

Barn i förra giftet: *Susanna Magdalena*, f. i Åbo 15/3 1704, g. 5/2 1727 i Sunne m. prostén Abr. Burman i Offerdal; *Wilhelm*, f. 1704, khde i Ragunda, n. 18; *Stina*, f. i Åbo 1707, d. i juni 1708.

i senare giftet: *Pehr*, f. 11/9 1717 i Sunne, frejdad astronom, Kgl. Vet. Akad:s sekreterare, d. 13/12 1783 i Sthm; *Sofia*, f. 25/8 1719, d. ogift i Månsta 4/3 1761; *Anna Margareta*, f. 9/2 1722, g. 19/6 1753 på Månsta m. regem.past., sedan khden J. E. Huss i Refsund; *Sara Helena*, f. 3/6 1724, g. 29/1 1751 m. v. past., sedan khden i Oviken Samuel Er. Huss, d. 15/10 1751.

Tr.: De bello, præs A. *Wanochius*. Aboæ 1690. - Diss. ideam paregyreos sata-nicæ exhibens, præs. P. *Hahn*, ib. 1697.

21. Mag. **Andreas Er. Nensén** (1737-65), f. 1 mars 1693 i Stöde, son till bonden Erik Abrahamsson i Nedansjö och Elisabeth Stensdotter. Efter vanliga skolstudier stud. i Upsala 18 mars 1714 och prom. fil. mag. 1719, huspredikant hos en fru Behm i Sthm 1720; utn. kollega i St. Clara skolas 3 klass, rektor vid samma skola 1725; orerade vid Upsala stifts prästmöte 1732 »de essentia Evangelii ejusque efficacia»; ss. lektor i logik och fysik vid Hsands gymn. aflade han sin konsistorialed 11 juli 1733; var gymn. rektor läsåret 1736-37. Vid khdevalet i Sunne 12 sept. 1736 erhöill han högsta röstetalet och tillträdde här 1 maj 1737 samt introducerades 19 jan 1738 af superintendent Sternell; blef prost öfver Jämtlands södra kontr. och inspektor för Frösö skola 1743. Vid prästmötet i Hsand 1741 var han opponert. Utsedd till vice præses vid 1753 års prästmöte uteblef han utan anmälan, hvilket föranledde skarpa anmärkningar. Dessutom tillfrågades han om anledningen, hvarför han ej var præsul till mötes vid en visitation i Jämtland, men urskuldade sig med, att han haft en böld på kinden. Konsist. öfversåg med försummelserna, ehuru man fann hans afgifna förklaringar ej så alldeles tillräckliga. Äfven andra förseelser hade prosten låtit komma sig till last; bland annat hade han icke sammankallat sina kontraktister till val af riksdagsman. Dessa ämbetsfel torde dock närmast betecknas såsom förebud till den periodiska sinnesförvirring, som framträdde under prosten Nenséns senare år. Han afled 21 mars 1765 af febersjukdom. En kommunionskanna af förgylldt silfver med hans namn, födelse- och dödsdag gafs i testamente till Sunne kyrka och förvaras där ännu.

G. 17/11 1726 m. *Eva Maria Eckman*, inspektorsdotter från Norrhammar i Västmanland, d. i Sunne prästgård 20/11 1765, 59 år g.

Af 14 barn: *Maria Elisabeth*, f. 1728, g. 8/9 1752 m. häradshöfd. Johan F. Wasell; d. på Hara gård 8/6 1784; *Olaus*, f. 13/9 1733 i Hsand; *Andreas*, f. 27/11 1734 ib., khde i Själevad, n. 15; *Eva*, f. 24/1 1736, d. ung; *Anna Margareta*, f. i Sunne 29/9 1737, d. begr. 23/4 1738; *Hedvig Ulrica*, f. 18/3 1739, d. 11/5 1740; *Erik*, f. 14/2 1741, d. 24/6 1744; *Petrus*, f. 12/12 1742, d. begr. 24/4 1743; *Margareta Christina*, f. 5/5 1744, d. 15/7 1752 i kopporna; *Anna Elisabeth*, f. 20/12 1745, d. 16/2 1746; *Erik Nathanael*, f. 6/3 1747, d. 25/3 s. å.; *Eva Ulrica*, f. 20/1 1749, g. 1770 m. lektorn i Hsand d:r N. Åmann.

Tr.: De Dyarchia, præs. *J. Hermansson*. Ups. 1718. - De malo victoriae, præs. *E. Nesselius*, ib. 1719. - Grafverser öfver Magdalena och Beata Asp. 1720.

22. Mag. **Petrus Staaff** (1766-77), f. 4 sept. 1702 i Sunne, son af khden Erik Staaf n. 17. Stud. vid Lunds univ. 19 okt. 1718, där han våren 1724 aflade sitt första disputationsprof, flyttade höstterminen s. å. till Upsala, hvarest han under sina fortsatta studier tillika informerade öfverdirektören Mårten Westerlings i Nyköping söner; prom. fil. mag. 4 juni 1728, docent vid Upsala universitet mars 1731; utn. regem. pastor vid Jämtl. reg. 15 okt. 1733 och prästv. därtill i Hsand jan. följande år. Han sökte 1738 förgäfves lektoratet i Hsand efter Joh. Gene och klagade hos justitiekanslern, att han ej fått njuta befördran under framhållande af de släktskapsförbindelser, som rådde bland konsist. ledamöter, hvilka kunde sinsemellan gynna närskylda vid tillsättning af tjänster. År 1742 erbjöds honom rektoratet öfver Frösö skola, som han förklarade sig mottaga med villkor, att han försäkrades om något lektorat. Detta vägrade konsist., och Staaff åtnöjde sig med den erbjudna tjänsten, hvarå han erhöll fullmakt 30 apr. 1742; fick kungl. fullmakt på Sköns pastorat 9 dec. 1746, tilltr. 1 maj 1747, kontraktsprost 1755, præses vid prästmötet 1760, riksdagsman vid den långvariga riksdagen i Sthm 1760-62, där han lär ha blifvit ovän med biskop Kiörning, hvilken missämja länge ägde bestånd. I nåder utn. 9 dec. 1765 till khde i Sunne, tilltr. 1766, prost öfver Jämtl. södra kontrakt och tillika inspektor öfver Frösö skola. År 1770 blef han rörd af slag och var från den tiden mästadels sängliggande. Afled 22 okt. 1777 och begrofs i Sunne kyrka 18 jan. 1778, efterlämnande änka, som flera år varit beröfvad sitt förstånds bruk och hvars tillstånd efter mannens död förvärrades, samt 8 barn.

G. 1) m. *Justina Elisabeth Bozæa*, dotter af khde Petrus Bozæus här i Sunne; död i barnsäng 17/12 1745 på Frösö, begrafven i Sunne kyrka 20/12 1745;

2) m. *Anna Catharina Sundia*, dotter till prosten Olof Sundius i Boteå; d. i Hsand 6/10 1780, 60 år g.

Barn i förra giftet: *Brita Stina*, f. 29/3 1736 på Frösön; *Per*, f. 14/11 1737, bergshauptman i Sala, d. 18/12 1818; *Christina*, f. 29/9 1739, g. 3/7 1776 m. öfverstelöjtnanten And. Joh. Amnæus; d. på kaptensbostället Öhne 18/5 1807; *Anna Magdalena*, f. 10/12 1741, d. ogift på Öhne 21/12 1807; *Justina*, f. 11/12 1743, g. 1777 m. komm. i Håsjö mag. Olof Weider, d. i Östersund 4/2 1842; *Erik*, f. 9/12 1745, komm. i Rätan, n. 8.

i senare giftet: *Margareta Elisabeth*, f. 1751 i Skön, d. 18/5 1753, 1½ år; *Margareta Elisabeth*, f. 7/7 1753; *Olof*, f. 4/11 1755; *Anna Catharina*, f. 25/4 1757.

Tr.: De quatuor orbis monarchiis, præs. *H. Benzelius*. Lund 1724. - De ordine Benedictino in Suiogothia. Præs. *J. Hermansson*. Ups. 1727.

23. Mag. **Johan Fredrik Borin** (1780-94), f. 16 jan. 1728 i Hammerdal på löjtnantsbostället Ede. Föräldrar: kaptenen vid Jämtl. dragonregemente Anders Borin och Brita Cajsa Bozæa. Han var sålunda systerson till företrädarens första fru. År 1736 intogs han i Frösö skola och sändes efter 9 års studier därstädes till Upsala, aflade där studentexamen och inskrefs vid universitetet 31 dec. 1745. Af ekonomiska skäl måste han i slutet af vårterminen 1746 öfvertaga informatorplatser, först hos kronofogden Torrvest, sedan hos en kapten Silfverborg, men återkom till Upsala 1749, då han vann förmånen att handleda åtskilliga ynglingar, som stodo under prof. Murray's enskilda uppsikt, däribland sedermera envoyén baron von Nolcken och en grefve Löwenhielm. Härunder förvärfvade han själf mognad i insikter och en utmärkt undervisningsskicklighet, som gjorde honom till en eftersökt informator för ungdom, bl. a. för kapten Svedenstjernas, landshöfdingen Wennerstedts och statssekreteraren Wallencreutz' söner. Efter fattadt beslut att ingå i det andligaståndet fick han kallelse att blifva vice komminister vid Franska församlingen i Sthm och prästvigdes härtill 4 nov. 1756. Då rektorn vid Fransk-Lutherska skolan i Sthm Angulin aflidit 1763, blef Borin på grund af sin pedagogiska skicklighet först utsedd till vice rektor och erhöll i okt. 1764 fullmakt såsom rektor vid samma skola, där han med synnerlig framgång verkade ända till år 1780. Härunder hade han enligt egen uppgift uppfostrat 100 adliga och 300 ofrälse ynglingar. Vid jubelfesten i Lund 1768 hugnades han med promotion till filosofie magister pro honoris causa. Efter aflagd past. ex. i Upsala 1770 tröttnade han dock slutligen på skolarbetet, längtade till hembygden och sökte samt erhöll gen. kungl. fullmakt 10 febr. 1779 Sunne pastorat, som han följande år tillträdde, blef samma år äfven kontr. prost och inspektor öfver Frösö skola. Presiderade med heder vid prästmötet i Hsand 1783. Afled 19 maj 1794 och begrofs med likpredikan af prosten Behm 25 juni.¹ På grund af hans förtjänster erhöll änkan 2 extra nådår.

G. i Sthm apr. 1764 m. *Christina Dorothea Billman*, f. 1736, dotter af kaptenen vid Västmanlands reg. Jonas Billman. Hon var »begåfvad med tanke-

¹ På hans sönderslagna och öfvervallade grafsten på gamla kyrkans begravningsplats kunde 1882 ännu läsas följande för tiden karakteristiska inskrift: Denna sten / höljer de jordiska delarna / af / Probsten öfver Jämtlands södra contract / och / kyrkoherrn vid Sunne församlingar / Magister Johan Fredric Borin / född den 16 jan. 1728, död d. 19 maj 1794. / I en mindre verkningsskrets / var han / hvad många ofta icke blifva i en större / verksam och gagnande / vid ansvarigare kall, / nitisk i arbete jämte läran / predikad med lefvernet / god förman utan feighet / ädel medborgare / samvetsöm [christen] . . . Mer kunde ej uppfattas.

styrka och städade begrepp samt grundad alfvarsamhet». Död i Öfverkalix prästgård hos mannens brorson 19/4 1818.

Endast en dotter, som afled i spädaste år.

Tr.: Verser vid v. past. Samuel Huss och Sara Helena Wargentins bröllop 29 jan. 1751. 4:0.

24. Mag. **Göran Gerdin** (1798-1802), f. 1736 i Hackås s:n och Gärde by, son till kyrkvärden, Hans Olofsson, en på sin tia framstående och förmögen socknebo, och Märeta Isaksdotter. Stud. i Upsala 10 febr. 1757, prom. fil. mag. 16 juni 1761. På kallelse af khden P. Nensén till pastorsadj. vid Franska kyrkan i Sthm, prästv. där af biskop Kiörning under riksdagen 1765, komm. i samma församling 1774 och khde därst. 1784. Erhöll kgl. fullmakt på Sunne pastorat 7 maj 1795 och begärde hos konsist. att få tillträda tjänsten i maj 1796, då han därmed icke åsyftade annat än församlingens gagn och nytta, ingalunda minskning i nådårs-predikantens lön samt betingat sig husrum i en by ½ mil från Sunne kyrka. Konsistoriet svarade: Som § 13 i 1723 års prästprivilegier förbjuder futurus successor att tillträda ett ledigt gäll förrän nådåret tilländagått, kan konsistoriet ej villfara hans ansökan, förmodandes, att han såsom vistandes å stället ändock ser samma pastorats församlingar till godo. På grund af de dubbla nådåren kom han sålunda att tillträda pastoratet först 1798, då han ock fick behålla nådårspredikanten Jonas Åström ss. adjunkt. Utn. till prost och inspektor för Frösö skola, afled han 29 jan. 1802. Ogift. I den gård i Gärde by, där han var född, lär finnas hans porträtt som ung, en vacker uniformsklädd student, ett annat i Månsta som äldre.

Tr.: De stilo Asiatico et ejus tumore, præ. *P. Ekerman*. Ups. 1759. - De montibus igni vomitantibus, præ. *J. G. Wallerius*, ib. 1760.

25. Mag. **Nathanael Fjellström** (1803-09), f. 4 jan. 1739, son till prosten i Lycksele Pehr Fjellström. Stud. i Upsala 22 okt. 1759, prom. fil. mag. 1770, prästv. s. å. till past. adj. i Lycksele; utn. till komm. och skolmästare i Jockmock 12 apr. 1775. I apr. 1781 insände han till konsist. i Hsand afskrift af K. Mjts fullmakt för honom att vara e. o. kgl. hofpredikant. Han var en af de prästmän, som nedlade möda på att öfverflytta Gamla Testamentets skrifter till lappska språket. Utn. till pastor i Jockmock 14 dec. 1796 med bibehållande af skolmästaresysslan. Afl. past. ex. 28 febr. 1799, honor. prost 9 jan. 1802; khde i Sunne 25 jan. 1803, med tilltr. s. å. Afled 12 apr.¹ 1809. Särskildt i lappmarken nedlade

¹ Hans grafsten på Sunne gamla kyrkogård bär följande inskrift: Här hvilar stoftet af för detta prosten och kyrkoherden öfver Sunne församling magister Nathanael Fjellström

han ett nitiskt arbete och hade i Jockmock isynnerhet, tack vare de den tiden rika lapparnes frikostighet, samlat en liten förmögenhet i silfver, så att han vid flyttningen till Sunne enligt sägen fört med sig kaggar och fjärdingar med silfvermynt. Ehuru han här fick långt större inkomster, sammansmälte dock förmögenheten betydligt på grund af de anspråk på gästfrihet, som ställdes på prästgårdarna, hvilka på den tiden af de resande nästan betraktades såsom ett slags gästgifvaregårdar.

G. 7/1 1779 m. *Maria Elisabeth Hollsten*, f. 1761, dotter till prosten Jonas Hollsten i N. Luleå; d. 19/1 1824, begr. på Undersåkers gamla kyrkogård.

Barn: *Anna Catharina*, f. 29/10 1779, g. m. borgmäst. i Umeå, lagman Joh. Sundelin; d. i Sthm 10/5 1878; *Nathanael*, f. 12/11 1780, d. ss. studiosus i Piteå skola 2/1 1799; *Carl Johan*, f. 3/11 1783, khde i Arjeplog, n. 11; *Maria Ulrica*, f. 9/12 1784, g. m. prosten i Arnäs P. E. Högström; *Per Jonas*, f. 18/5 1787, löjtn. vid Jämtl. reg., deltog i norska kriget, d. 4/4 1855; *Eva Elisabeth*, f. 8/6 1790, g. 1811 m. major Otto Fr. Lorichs, Mo i Undersåker, d. 26/11 1833; *Samuel*, f. 1793, kapten v. Jämtl. reg., d. 1871 på kaptensbostället Ede i Offerdal; *Nathanael*, f. 16/1 1800, sergeant, d. 18/12 1879; *Israel* och *Agatha*, dd. unga.

Tr.: Diss. sistens vindicias sententiæ Vallerianæ pro essentia animi, præs. *O. Hervech*. Ups. 1767. - De cultura mineralium in Lapponia rei publicæ admodum profutura, præs. *J. Låstbom*, ib. 1770. - Bröllopsskrift vid Zach. Warnbergs och Ulrika Christina Fjellströms förening, ib. 1769.

26. Mag. **Nils Grundahl** (1810-26), f. 17 nov. 1754 i Skön, son till komm. Salomon Grundahl i Offerdal-Alsen. Stud. i Upsala vt. 1775, vice skolmästare vid skolan på Aspö 1776, prästv. 24 sept. 1779, till komm. adj. hos sin fader i Offerdal; e. o. batalj. pred. vid Jämtl. dragoner 1783; afl. past. ex. 22 febr. 1786; utn. till ordin. batalj. pred. 24 sept. 1789. Under tiden fullföljde han sina studier för filosofiska graden och promoverades till fil. mag. 16 juni 1794, dock frånvarande; innehade åtskilliga vikariat i Frösö skola under åren 1797-98 samt biträdde vid behof med tjänstgöring i ortens församlingar. I fälttågen mot Ryssland och Norge 1808 och 1809 deltog han, blef tillfångatagen men frigifven. Khde i Sunne 1810, honor. prost 11 febr. 1815. Opponent vid prästmötet i Hsand 1817. Afled 9 mars 1826.

G. 28/4 1791 i Marby m. *Catharina (Karin) Sophia Sundell*, f. 28/7 1771, dotter till komm. Nils Sundell; d. på Gärsta gård, Marby, 3/9 1832.

Barn: *Catharina Sabina*, f. 12/4 1792, g. 3/6 1814 m. komm. N. S. Edlund i Häggenäs; *Salomon*, f. 27/7 1793, fältkamrer, d. 24/6 1862; 2:ne tvillingsöner, ff. o. dd. 1794; *Märta Sophia*, f. 8/11 1795, g. 2/11 1815 m. löjtn. Per Jonas Fjellström,

född d. 4 jan. 1739, död den 12 april 1809. Efterwerld frågar du hurudan war han. Sanningen swarar han war dygdens och mänsklighetens wän. - Åt hans minne med wördnadens känsla blef denna grafwård egnad af sörjande tacksamma maka och barn.

d. å Hsands hospital 1831; *Margareta Christina*, f. 17/8 1797, g. 9/2 1815 m. häradsh. Carl Henr. Cavallin på Kungsnäs, Näs, d. 16/10 1878; *Olof Daniel*, f. 27/11 1798, literat rådmän i Sthm, d. 14/10 1876; *Erica Dorothea*, f. 3/8 1800, g. 17/4 1823 m. komm. i Hallen Magnus Bernhard Festin; *Carolina Gustava*, f. 20/5 1802, g. 18/8 1825 m. öfverstelöjtn., postmäst. Carl Adolf Charlier, d. 12/1 1875; *Maria Magdalena*, f. 19/5 1805, sinnessvag, d. 30/7 1879; *Eleonora Lovisa*, f. 23/8 1807, g. 18/8 1840 m. khden i Hede J. P. Wikström; d. 12/1 1880; *Nils Emanuel (Manne)*, f. 17/9 1813, kapten vid Västernorrlands beväringbat., d. i Östersund 4/7 1860.

Tr.: De poëtis in Suio-Gothia græcis, sp. 3, præs. *M. Floderus*. Ups. 1788. - De temporis et æternitatis discrimine, præs. *P. N. Christiernin*, ib. 1790.

27. Mag. **Gunnar Backman** (1829-48), f. i Rödön 2 juni 1762, äldste sonen till Simon Gunnarsson och Brita Enochsdotter på stamgården Backen, efter hvilken han antog tillnamnet. Stud. i Upsala vt. 1784, prom. fil. mag. där 1791, speciminerade i Lund och blef där æsthetices docens 1793. Vann 4 gånger högsta priset för inskriptioner och sinnebilder i Kgl. Vitterhets-Akademien 20 mars 1792, 1796 och 1803. Rector cantus och director musices vid Hsands lärov. 11 okt. 1797, speciminerade för gymn. adj. befattning därst. 1805, utn. rektor vid Frösö skola 23 nov. 1808 med tilltr. 1 maj 1810, erhöill premium för sin drift vid skolbygget på Frösön 1813; afl. past. ex. 1826, utn. khde i Sunne 25 apr. 1827, tilltr. 1829, hon. prost juni 1832, inspektor öfver Frösö skola nov. s. å., jubelmag. 1842. Redan vid prästmötet 1812 var han orator, så ock vid jubelfesten 1817. Såsom stiftets senior afled han 15 okt. 1848. En mångsidigt begåfvad man. På senare åren intresserade han sig för botanik.

G. 21/8 1807 i Sthm m. *Anna Catharina Agorander*, f. i Hsand 25/5 1785, d. å hemmanet Räcksjön i Sunne 18/4 1862.

Barn: *Johanna Gustava*, f. i Hsand 17/3 1808, g. m. komm. Simon Backman på Frösön (se nedan); *Brita Magdalena*, f. 14/6 1809, g. 21/9 1837 m. kapten Carl Georg Kuylenstierna, Silje, d. 27/10 1889 i Östersund; *Simon Gustaf*, f. 16/2 1811, v. kommiss. landtmätare, drunknade jämte en 11-årig systerdotter under en slädfärd å Hölasjön i Hallen 9/11 1845; *Erica Catharina*, f. 9/4 1812, g. 31/5 1833 m. komm. J. A. Liljesköld i Hallen; *Sofia Maria*, f. 28/8 1818, g. 2/2 1858 m. sin svåger 1. landtmät. Erik Christiansson Burman, d. 9/2 1889 i Östersund; *Carl Johan*, f. 2/5 1822, fil. mag., rektor vid Luleå allm. lärov., d. i Sthm 1/5 1898; *August*, f. 23/10 1823, kommiss. landtmät. i Västerbotten, d. 22/6 1907 i Sthm; *Charlotta Carolina*, f. 11/4 1825, g. 1844 m. 1. landtm. Erik Chr. son Burman, d. 31/1 1857; *Fredrika Emilie*, f. 1/4 1828, g. 1/5 1845 m. landshöfd. i Umeå Axel Georg Wästfelt, d. 1/8 1900 på egendomen Tryfall, Västra Ny, Östergötl.

Tr.: De præsentis annonæ difficultate, præs. *J. U. Schenberg*. Ups. 1786. - De natura similitudinum ex Homero, p. 1, præs. *C. Dahl*, ib. 1790. - Specimen sublimium Homeri imaginum. Lund 1792. - Theses 1805. Homerus comparans sive similitudines ex Iliade et Odyssea ... Hsand 1806. 4:0. - Inscriptioner och sinnebilder på

latin öfver konungar, namnkunnige enskildte personer samt märkvärdiga händelser ur Sveriges historia. Fyra prisskifter, jemte bihang. Hsand 1843.

28. **Anders Fredrik Delin** (1853-54), f. i Delsbo, Hälsingland, 17 juli 1803, föräldrar: komm. Per Delin och hans senare maka Christina Maria Sundius. Stud. vt. 1820, afgangsexamen vid teol. seminariet 25 maj 1823, vice kollega i Gefle ht. 1826, prästv. 17 dec. 1826, past.ex. 9 juni 1834, regem. pastor vid Hälsinge reg. 7 sept. 1836, tilltr. s. å., därjämte hospitalpred. i Gefle 22 apr. 1837; andre stadskomm. i Gefle 8 dec. 1851, tilltr. 1 maj 1852. Utn. 12 apr. 1853 till khde i Sunne, hvilken utnämning klandrades i Hsandsposten, men han stod ej länge sin medtäflare i vägen, enär han afled redan 5 dec. 1854. Framstående både som människa och präst.

G. 1837 m. *Maria Charlotta Ström*, f. 1815, dotter till öfverstelöjt. Carl Petter Ström. Änka och barn erhöilo 2 nådår.

Barn: *Maria Helena*, f. 26/2 1838 i Gefle, g. m. landssekret. Per Gottlieb Rissler, d. 13/7 1866, *Per Victor*, f. 26/3 1840, kapten vid Jämtl. fältjägare, d. 4/6 1898; *Otto Wilhelm*, f. 1842, länsman, d. 1872; *Fanny Charlotta*, f. 25/3 1844, g. 20/10 1868 m. bruksägaren Johan Barthold Edvard Dahlgren, d. i Karlstad 22/11 1910, begr. å Ransätters kyrkogård; *Fredrik Georg*, f. 1846, bokhållare; *Julia Andreetta Elisabet*, f. 9/4 1850, g. 31/5 1870 m. sin svåger landssekret. Rissler, d. i Östersund 26/11 1924; *Henrik*, f. 1852, d. 1854.

29. **Mag. Olof Jakob Weider** (1858-61), f. 4 okt. 1804 i Brunflo. Föräldrar: major Daniel Fredrik Borin och Justina Elisabeth Weider. Intogs i Frösö skola. 19 febr. 1815, i gymn. i Hsand 1822, stud. i Upsala 1826; prästv. i Upsala domkyrka 21 juni 1829 till pred. vid Gyljens bruk i Ö.-Kalix, men fortsatte sina studier för graden och promov. till fil. mag. i Ups. 1833; v. kollega i Piteå s. å., ordin. kollega vid Frösö skola 10 dec. 1834; past. ex. 1835. Vid khdevalet i Sunne 28 nov. 1852 hade alla röster, med undantag af en, tillfallit honom, men vid valet 4 nov. 1855 erhöil komm. S. Backman röstmajoritet. W. utnämndes emellertid till khde i Sunne och tilltr. 1 maj 1858. Afled 31 jan. 1861, begrafven på Östersunds kyrkogård i samma graf som modern.

G. 18/1 1838 m. *Sara Maria Ruuth*, f. 19/4 1817 i Sveg, dotter af khden J. Chr. Ruuth i Hede, afled i Stöde prästg. 9 febr. 1868. Barnlös.

Tr.: *De Aelia Capitolina*, præs. C. J. *Almqvist*, Ups. 1828. - *De poesi sacra Latina medii ævi in Svecia*, p. 5 præs. J. H. *Schröder*, ib. 1833.

30. **Ernst Arbman** (1863-96), f. 2 nov. 1818 i Undersåker, son till khden i Offerdal Johan Olof Arbman. Intogs i Frösö skola okt. 1826, i Hsands gymn. 1832; stud. i Upsala 17 okt. 1836 ägnade han de första åren åt studier för filosofiska graden. Efter en tvåårig frånvaro

på kondition hos ryttmästaren Bengt Ribbing i Jönköpingstrakten återkom han till universitetet 1838, ändrade studieriktning och aflade de teologiska examina samt prästvigdes 13 nov. 1841 till adj. i Brunflo hos prosten Olof Dillner, hvars måg han blef. Sedan han innehafvt några kortare missiv som vice pastor här 1844 och i Föllinge 1847, förordnades han efter 1848 aflagd past. ex. till vice pastor i Brunflo i juli 1849, hvilket förordnande förlängdes äfven under vakansen efter prostens Dillners död till 1 maj 1857. Från 1852 var han tillika svenska Nykterhetssällskapets agent. Han bodde under denna tid först i Berge, under de 3 sista åren i Lillvikens by. År 1855 5 nov. erhöll han komministertjänsten i Berg-Rätan och tillträdde där 1 maj 1857. Det var under denna tid han efter att ha utkämpat många inre strider utvecklade sig till den trosstarka väckelsepredikant, som inledde det kristliga förnyelseverket i Jämtland, hvarigenom han kan jämföras med en Petrus Brandell i Ångermanland. Till honom strömmade skaror för att vinna andlig tröst, och han var outtröttlig i sin verksamhet att väcka upp folket ur liknöjdhetens dvala och ställa nykterhetens kraf på församlingsbornas vandel. Att denna andliga rörelse grep djupare och blef varaktigare här i Jämtland, berodde på särskildt gynnsamma omständigheter, dels att den upptogs och samtidigt utbreddes af en talrik skara äldre och yngre liktänkande, varmhjärtade präster i de olika församlingarna¹, dels ock att det var just kyrkans män, som stodo i främsta ledet, hvarigenom faran för sekteriska afarter i väsentlig grad undanröjdes, och dels att äfven, sedan den religiösa entusiasmen svalnat, en rad föreningar för religiöst ändamål med anslutning af kyrkligt sinnade lekmän hunnit bildas till tjänst och stöd för det andliga arbetets fortgång. Bland sådana sammanslutningar kunna nämnas Jämtlands bibel- och traktat-sällskap, bildadt 1855, och Jämtlands missionsförening okt. 1867. Kyrkans prästerskap hade härvid att utkämpa åtskilliga skarpa strider i synnerhet mot baptismen, som tidigare vunnit stor utbredning bland befolkningen. I dessa strider stod Ernst Arbman såsom den samlande energiske ledaren. År 1861 sökte han Sunne lediga pastorat, nådde ej förslagsrum, men uppfördes af församlingen som 4:e profpredikant, erhöll vid valet 5 jan. 1862 de flesta rösterna samt utn. febr. 1862 i nåder till khde i Sunne med tillträde 1 maj 1863.² Var predikant vid prästmötet 1866, folkskoleinspektör

¹ Bland dessa må nämnas M. O. Blix, P. Wagenius, Valfr. Borgström, Olof Hasselgren, N. Nordien m. fl.

² Det har uppgifvits, att 200 år då skulle ha förflutit, sedan Sunne fick en khde, som både korats af församlingen och utnämns af K. M:jt. Tiden inskränkte sig dock till 100 år, ty både khde Anders Nensén 1736 och P. Staaff 1765 hade vid sina utnämningar församlingens röstpluralitet. Tilläggas bör, att Olof Weider hade vid valet 1852 haft röstöfvervikt, ehuru han år 1855 föll igenom, men dock utnämndes.

1872-76, vice kontr. prost 7 nov. 1873 och ordin. kontr. prost i Jämtlands östra kontrakt 14 jan. 1874, inspektor för Östersunds allm. läroverk 1873-93. Sin längsta tid, hela 33 år, tillbragte han som församlingslärare i Sunne och verkade med outtröttligt nit och utan all dagtingan med sin plikt. Norderöborna voro särskildt hans skötebarn. Under stickande storm, då ingen där i församlingen väntade, att han skulle infinna sig, kunde han sätta sig i sin båt och hissa sitt segel och framkom mången gång sjöblöt, hellre än att de skulle gå miste om den fastställda dagens predikan. Så lefde han ärad och aktad, glad i sitt värf, omgifven i hemmet af en älskvärd, musikaliskt begåfvad familj, till dess de 3 sista lefnadsåren fördystrades genom en svår, ytterst plågsam sjukdom. Från 1 maj 1893 begärde han afsked från såväl inspektoratet öfver skolan som från kontraktsprestbefattningen, vid hvars nedläggande Hsands konsist. i skrifvelse betygade honom sin tacksamhet för det utomordentliga nit och den trohet, som han under de 20 åren vid utöfningen af sitt ämbete ådagalagt. Han afled 18 maj 1896. Den som vill taga närmare kännedom om prosten Arbman, hans lif och ställning till den samtida andliga rörelsen i Jämtland hänvisas till teol. dokt. *C. J. E. Hasselbergs* med medryckande värme och pietet skrifna biografi öfver den betydande och dock i sin gärning anspråkslösa mannen. Begåfvad med vacker sångröst. Det gjorde ett säreget högtidligt intryck, då han och hans två söner stodo för altaret i Hsands domkyrka och gemensamt utförde den liturgiska sången på prästmötets första dag 1 juli 1890. LNO 1880.

G. 1/5 1843 m. *Eva Eskilina Dillner*, dotter till prosten Ol. Dillner i Brunflo, d. i Åsele prostgård, begr. i juli 1907.

Barn: *Johannes*, f. i Brunflo 8/6 1844, khde i Näs, sedan i Åsele, kontr.prost; *Olof*, f. 1846, d. 1/4 1847 på Berge (10 m. 4 d. gammal); *Olof Emanuel*, f. 17/12 1847, khde i Borgsjö, kontr.prost; *Olga*, f. 27/3 1850, g. 1873 m. Joh. Victor Leonh. Behm, kronolänsman i Hackås, änka 1915; *Alma Gudlofva*, f. 30/3 1853, lärarinna i Sthm, sedan i Sundsvall; *Ernst*, f. 31/5 1855, teol. stud., d. af lungshot 20/1 1891 i hemmet; *Hilda Margareta*, f. 17/10 1857 i Rätan, musiklärarinna vid lärarinneseminariet i Kalmar; *Rosa Sofia*, f. 29/6 1861, författarinna, folklorist, d. 28/2 1919.

Tr.: Wid E. J. Wikströms begrafning den 17 aug. 1852. Östers. 1852 (anon.). - Afskedsord till Brunflo och Marieby församlingar d. 19 apr. 1857, ib. 1859. - Prestmötespredikan hållen i Hsands domkyrka den 16 aug. 1866. Hsand 1867. - Beträktelse öfver Joh. 3:8. »Om jag icke tvår dig, så hafver du ingen del med mig» (i Nytt och gammalt, Månadsskrift utgifwen af Jemtlands Missionsförening, Årg. 1, n. 2. Östers. 1877.) - Predikan på 2. sönd. i Adv. (i Predikn. af Hsands stifts prester 1. 1883). - Vid häradshöfd. Johan Gunno Hasselbergs jordfästning i Östersunds kyrka d. 20 febr. 1886. Östers. 1886. - Predikan på 21. sönd. eft. Tref. (i Vårt Lands predikobil. 1887, n. 43.) -

[Litt.: *C. J. E. Hasselberg*, Ernst Arbman och den jämtländska väckelsen på hans tid. Anteckningar och minnen (m. afbildn. af Sunne kyrkor m. fl.). Sundsv.

1923; *K. Östman*, Minnesteckning öfver några sedan sista prestmötet hädangångne embetsbröder (i Hsands prästmöteshandl. 1897); Väckelsen i Jämtland på 1850-talet. Utdrag af bref af *P. Wagenius* (i Från ådalar och fjäll 1921); Söndag i Sunne 1868 af *Armida Bill* (ib. 1921).]

31. **Magnus Nordström** (utn. 1897), f. 6 febr. 1846 i Lit; föräldrar: hemmansägaren Jonas Mårtensson i Fjäl och Märet Andersdotter. Efter afgangsex. vid Östersunds läroverk 3 juni 1868 v. lektor vid samma lärov. ht. 1868, stud. i Upsala ht. 1869, fil. kand. 14 dec. 1876, aflade efter befrielse från examina inför teol. fakultet prästex. 25 jan. 1879 och prästv. följande dag, aflade disputationsprof för past. ex. 26 maj 1884 och undervisningsprof för adjunksbefattning vid Hsands folkskolelärareseminarium 14 sept. 1886; folkskoleinspektör inom Medelpads och Ångermanlands västra och norra distrikt samt en del af Ångermanlands nordöstra kontrakt 1877-86. Under denna tid dәрjämte v. komm. i Hsand 26 maj-1 sept. 1880, v. past. i Hammerdal i aug. 1881, past. adj. i Hsand 2 mån. fr. 25 maj 1882, predikant vid Hsands hospital samma tid, v. pastor i Hsand juli 1884; utn. adj. vid Hsands folkskolelärareseminarium 6 okt. 1886, tilltr. 1 jan. 1887; utn. notarie vid Hsands domkapitel 13 apr. 1888, hvilken befattning öfvertogs 20 mars 1889. Erhöll extra ansökningsrätt till regala pastorat inom Hsands stift 1 maj 1896 och sökte extra Sunne pastorat hos K. M:jt samt utn. till. khde härst 1897, men afled före tillträdet 5 juli 1897 af kräfte. En synnerligen verksam man, äfven med musikaliska intressen. Hans pastoraldisputation är ett vittnesbörd om den lifliga håg, hvarmed han omfattade sin hembygd och dess historia; den belönades äfven på biskop Landgrens yrkande med högsta betyget. Såsom konsistorienotarie efterträdde han den rifvande utmärkte expeditionskarlen R. Matthiesen. Till sin natur lugnare, tog Nordström sakerna mera betänksamt och vann genom sitt humana sätt många vänner. Det öfverväldigande arbete, som ålåg konsistorienotarien särskildt under den energiska biskop M. Johanssons tid, bidrog nog till att förvärra hans sjukdom och göra hans lefnadsdag kortare.

G. 8/7 1879 m. *Hilda Karolina Dalén*, f. 13/12 1855, dotter af kronofogde Erik Dalén och hans maka i senare giftet Märta Karolina Kristina Siösten. Som änka flyttade hon till Upsala, där hon afled 25/11 1903.

Barn: *Jonas Hilding Magnus*, f. 20/7 1880, jur. och fil. kand., 1. kanslisekreterare i kgl. Eckles.departementet; *Helge Erik Magnus*, f. 27/6 1882, banktjänsteman i Hsand; *Lars Torsten Magnus*, f. 11/5 1890, stud. 1909, e. o. banktjänsteman, d. af barnförlamning i Upsala 3/12 1912.

Tr.: Predikan på 21. sönd. eft. Tref. (i Predikningar af präster inom Hsands stift 1883). - Jemtlands kyrkliga ställning före föreningen med Sverige 1645. Hsand 1884 (afh. för past.-ex.). - Afdeln. »Jämtland» i planschverket »Vårt land». Sthm 1888.

- Utkast till föreläsningar i metodik för folkskolan 1. Hsand 1891. - Om kristendomens utbredande bland de svenska lapparne, föredrag vid Hsands stifts Bibelsällskaps sammankomst 19 nov. 1895, ib. 1896. - Folkskoleinspektörsberättelser. - Redig. Hsands Stifts-tidning 1890. - Uppsatser i tidskrifter m. m.

32. **Anders Emil Lindeman** (1899-1904), khde i Indals-Liden, utn. khde i Sunne 15 apr. 1898, tilltr. 1 maj 1899; tilltr. khde i *Undersåker* 1 maj 1904.

33. **Nils Gustaf Beskow** (1906-13), utn. khde i Sunne och Norderö 9 mars 1906, tilltr. genast; sist khde i *Resele*.

KOMMINISTRAR.

1. **Karl Haakonsson** capellanus [1484] deltog jämte sin khde Lars Iliansson m. fl. i den synerättsnämnd, som 2 juni 1484 afgjorde en tvist angående rågången mellan Ovikens prästbord och Side bys ägor. (*B. E. Hildebrand*, Saml. t. Sv. Dipl.)

2. Her **Mons** y Swndom [c. 1540-45] cappelan, uppföres tillika med några andra präster, däribland khden Erik i församlingen, såsom fasteman vid khden Nils Mattsons i Brunflo inlösen af gården Smedsåsen i Näskotts socken. (DN 15, n. 591.)

3. **Martinus Hemingi** [1565-69] var under dessa år, då khden Petrus Magni bodde i Norderö (se ofvan), kapellan i Sunne och skötte såväl moderförsamlingen som Frösön, hvilkas tiondelängder han bevittnat. Herr Mårten tjänstgjorde tillika som predikant för det i Sunne läger förlagda krigsfolket och uppbar 1565 i årslön 20 mark, som utbetalades af den i Sunne bosatta befallningsmannen öfver Jämtland Jonas Jönsson.¹

¹ Denne befallningsman *Jonas Jönsson*, af *Tunæus* kallad *Jonas Nilsson*, norvegus, har af honom här upptagits ss. sogneprest och fogde tillika. Att han varit svensk och innehaft senare befattningen åren 1565-69, framgår af de af honom förda fogderäkenskaperna (i KA). Däremot finnas inga bevis för, att han tjänstgjort som präst i Sunne, ehuru han vid nämnda tid bodde där och på framställd begäran genom kgl. bref 4 apr. 1565 erhöll kon. Erik XIV:s bemyndigande att för det hit förlagda krigsfolkets underhåll uppbära räntan af Sunne prästbord. Hans egen årslön utgjorde 100 mk. Saken kan dock förklaras däraf, att han tillika med de jämtländska prästerna satt sitt sigill under deras i Oviken 21 okt. 1568 afgifna trohetsförsäkran åt kon. Johan III. Emellertid har *Tunæus* äfven uppgifvit, att denne Jonas »penuria virorum bonorum» skulle förordnats till prästerligt biträde åt sin svärfader khden i Själevad Johannes Sigvardi och sedan blifvit hans efterträdare därstädes. Denna hittills

4. Herr **Seffren**, [1614] kapellan i Norderö (Norderö räkenskapsbok 1582-1691).

5. Herr **Niels** [1625], capellan i Sunde, hade stämt Morten i Horneness till tinget 5 okt. 1625, enär han vägrat låna prästen båt till kyrkan 2. sönd. efter Trinitatis, hvarigenom kyrkotjänsten försummades. Morten bötte 2 mark till K. M:jt för skjutsfärdsförsummelse och 3 mk för helligdagsbrott. (Jdb.)

6. **Ericus Erici Ramselius**, äfven benämnd *Theonomus* [1648-55], f. i Ed, son till khden i Ramsele Ericus Gudmundi. Vid tinget i Sunne 22 apr. 1648 klagade herr Erik capellan, att det faller honom mycket besvärligt och mödosamt att resa till annexerna, där att förrätta gudstjänsten, synnerligen därför att han ingen skjutshäst hafver att resa med; begärte, att gället ville honom härutinnan i någor måtto bispringa. Efter långt betänkande beviljade sockneborna honom det året af hvar man 3 skillingar med vilkor, att de icke besvärades med något skjutsande, som härtill skett. Vid Hallens ting 29 juni s. å. anslogos åt honom årligen 2 skillingar per man för samma ändamål. På Ovikens ting 26 juni 1648 klagade han efter sin hustrus Barbro Eriksdotters fädernejord i Skottgård; så bevistes, att sal. herr Erik (svärfadern) hade med sin kvinno löst en lott i Skottgård för 20 rdlr, än bortpantat sin förriga kvinnos jord Hammersgården i Raven (Ragunda) för 15 rdlr, komma sål. på förriga kullen 28 rdlr; än efter sal. herr Erik 1/3 part i Skottsgården. Efter sakens noga skärskådande dömdes herr Erik å sin hustrus och hustrusyskons vägnar betala till den förriga barnakullen 28 rdlr och sedan utlösa dem af sin tridie part å oftajem:te Skottgård. Af landshöfd. Hans Strijk erhöll han 19 febr. 1651 3 års frihet å ett 4½ tunl. hemman i Gärsta, Marby, som han förbundit sig opbruka och häfda.¹ Lefde ännu 10 aug. 1655.

G. m. *Barbro Eriksdotter Blix*, dotter till khden Erik Blix i Hammerdal.
Flera barn.

med skäl betviflade uppgift får nu i hufvudsak sin bekräftelse genom identiteten mellan Jämtlandsfogden Joen Jönssons och khden i Själevad Jonas Johannis' sigill. Han var sålunda antagligen prästerligt utbildad före sin fogdetid i Jämtland och hade tydligen där lagt grunden till den goda ekonomiska ställning, som han redan som kapellan i Själevad innehade. (D. III, s. 277.) Uppgiften, att Jämtlandsfogden blifvit ihjälslagen af fienden 1569, gäller icke Joen Jönsson, såsom *J. A. Almqvist* antager (Den civila lokalförvaltningen i Sverige, B. 2, s. 310), utan efterträdaren Sven Birgersson, som blef fogde i midten af samma år.

¹ Detta hemman köpte dragonlöjtn. Mårten Larsson Reuter 26/2 1666 af komm. Erik Theonomi efterlämnade barns förmyndare khden här i Sunne J. Petræus och komm. Pet. Saltovius, hvilka 13/9 s. å. utgifvit kvitto, att de sista penningen med den första opburit och bekommit hafver. (Jdb. 12/11 1666.)

7. **Magnus Simonis Blix** (1657-61). Från att vara pedagog i Sundsvalls skola blef han kapellan i Sunne och deltog i 1657 års krigshändelser. Han erhöll af då kommenderande generalen och guvernören Carl Sparre det vittnesbörd, »att han under danska fejden, då han satt vid sin lilla kapellanslägenhet, alltid låtit sig finna emot Kongl. Maj:t och kronan Sverige en huld, trogen och mycket redlig undersåte, warandes alltid waken att skaffa kunskap ifrån fiendens läger, samt gjort sig om dess stämplingar underrättad etc. Då han uti fiendens läger anhållen varit, har han esomoftast om fiendens anslag med sin största lifsfara och äfventyr til de Swenske kunskap öfverbragt; hvilket kon. Carl Gustaf månde uti nåder anse och honom år 1660 d. 13 januari till khde i Tuna i Medelpad förordnat.» År 1661 tillträdde han nämnda pastorat, se *Tuna*.

8. **Petrus Jacobi Saltovius** (1661-69), f. i Salte by i Nora socken på 1620-talet, inskrefs som stud. i Upsala univ. nov. 1648, återvände till Hsand hösten 1650 och fullbordade vid det då nybildade gymnasiet sina teologiska studier, tjänstgjorde som kollega i 1 kl. i Hsands triv. skola 1652; prästv. till adj. åt khden i Sunne 1653. Under det 1657 utbrutna dansk-norska kriget var han till en början skantzpredikant på Frösön, synes sedan medfölja trupperna vid besittningstagandet af Trondhjem, återvände därifrån utan tjänst och stationerades vid Långå skans i Härjedalen. Torde därefter blifvit ordin. kapellan i Sunne samt bodde på ett kronohemman i Gärstad. Komm. P. Saltovius kärade på Hallens ting 23 sept. 1662 till sin granne Olof Elienson i Gärstad om någon jord, som uti gamla tider skulle vara ifrån kronohemmanet, som herr Peder åbodde, genom arfskifte afhändt. Undersökning härom sattes i gång, och saken afdömdes på Jämtlands landsting 5 febr. 1666 så, att för den pretention, som änkan hustru Ingeborg Olufsdotter hafver på det kronohemman Gärsta i Marby s:n, som kapellanen herr Peder Saltovius besitter och åbor, skall han gifva änkan i förlikning 2 t:r korn (GLA Litt. A n. 10). Han afled 16 maj 1669. (T.)

9. **Elias Thallin** (1671-91), sist khde i *Sidensjö*.

10. **Nicolaus Johannis Sundell** (1692-1719), f. 12 maj 1648 i Västerbotten, fadern Johan Olufsson Sundell, borgmästareson från Finland, var kronobefallningsman. Stud. i Upsala 22 nov. 1663, prästv. 1674 till v. komm. i Undersåker, bodde i Nyland och tillträdde 1677 ss. ordinarie komm. Då superintend. M. Steuchius 4 mars 1691 visiterade i Mörsills annex, predikade komm. Sundell öfver text. Psalm 119, v. 9

och fick vitsordet, »att predikan var väl ställt» (Undersåker ka); utn. s. å. till komm. i Sunne, med tillträde 1692. Han bodde 1695 i Marby. *Tunæus* kallar honom »en vaksam lärare». Han uppgifves död 19 apr. 1719, men enligt en släktanteckning 28 mars 1720.

G. 2/3 1679 m. *Margareta Berghemia*, dotter till khden Petrus Berghemius i Undersåker, d. i febr. 1736.

Af 15 barn: *Margareta*, g. 1705 m. hemmansägaren och sockenskrifv. Elias Thallin i Gärsta, son till företrädaren; *Petrus*, f. i Undersåker 17/6 1689; *Sophia*, f. 6/1 1691, begr. 10/5 s. å., 3 m. 3 v. 5 d.; *Elisabeth*, f. 16/7 1692; *Catharina*, f. 1693, g. m. fältväbeln Esbjörn Rörberg i Orrviken, d. begr. i Sunne 26/5 1746; *Olof*, f. i Sunne 2/3 1697, faderns efterträdare.

11. **Olof Nilsson Sundell** (1720-46), f. 2 mars 1697, son till företrädaren. Stud. i Upsala 26 jan. 1716, kollega i Frösö skolas 3 kl. 1718; erhöill fullmakt 15 juli 1719 på kapellansbefattningen i Sunne efter sin fader och tilltr. 1720; ägde hemmanet Gärstad i Marby, men brukade äfven Marby annexprästabord (4/11 1730). Efter att ha innehaft denna syssla i 26 år afled han 11 dec. 1746. »Han var en stor, ganska tjock och stark man, men därjämte behaglig både i lära och lefverne.»

G. 29/7 1719 på Frösön m. *Catharina Hellberg*, f. 23/6 1692, dotter af khden Erik Hellberg i Ljustorp. Hon uppbar lön äfven eckl.året 1748, samt för tiden 1 maj-20 sept. 1749, d. 1759.

Barn: *Magdalena*, g. m. komm. Olaus Waldberg i Hammerdal-Ström n. 11; *Nils*, f. 13/4 1731, komm. i Sunne-Hallen; *Barbro*, g. m. handelsman Göran Unæus i Hsand i hans 1. gifte; *Catharina*, g. m. en länsman Boman.

12. Mag. **Erik Simonsson Backman** (1749-60), f. 14 apr. 1710 på Backen i Rödön, där fadern Simon Gunnarsson var sockenskrifvare i 14 år, nämndeman i 6 år, länsman i 6½ år samt kyrkvärd i 48 år (d. 1750). Stud. i Upsala i febr. 1731, men öfvergick till Åbo universitet, där han aflade sina prof för filosofiska graden och promov. till mag. 1741; prästv. i dec. 1742 till adj. och v. past. i Oviken hos khden O. Flodalin. Vid valet i Sunne efter Ol. Sundell 11 okt. 1747 utsågs Backman till komm., men valet öfverklagades af auditören Fredr. Biörner; under vakansen förestods tjänsten af mag. Er. Hæggbom, sedan af Salomon Grundahl. Några församlingsbor begärde i mars 1749 hos domkapitlet, att de ändtligen måtte få en ständig präst; konsist. beordrade då Grundahl till adj. i Berg, och mag. Sam. Huss förordnades hit att sköta kaplanstjänsten till maj månads början, men prosten Nensén, som var missnöjd med de många ombytena, åtog sig att uppehålla sysslan från 1 maj 1749, till dess en ständig präst kunde hitkomma. Den 27 aug. stod nytt komm. val i Sunne, hvarvid

Backman ånyo valdes och erhöll fullmakt 20 sept. 1749. Han hade varit hjälppräst och vice past. i Oviken till 1 maj 1748, men gick därefter utan tjänst, till dess han här fick tillträda. Det blef sedan rättegång om kapellanslönen för år 1749 mellan honom och företrädarens änka. Backman bodde 1751 i Marby, hade svag hälsa, men bestred med heder sin syssla, tills han 3 år före sin död måste taga adjunkt. Han afled af stenplågor 11 aug. 1760. Hans och hustruns porträtt sitta i Sunne kyrkas sakristia.

G. 25/3 1744 m. *Helena Flodalin*, f. 11/6 1715, dotter af khden O. Flodalin i Oviken; d. i Trång 1778, barnlös. K. M:jt afslog hennes begäran om dubbelt nådår 22/6 1761.

Tr.: De conglaciatione, præs. *J. Brovallius*. Aboæ 1738. - De existimatione, præs. *H. Hassel*, ib. 1740.

Efter Backman tudelades sacellanien enl. Kgl. brefvet 8/7 1761 med lika lön för de två komministrarna.

KOMMINISTRAR I HALLEN OCH MARBY.

1. **Petrus Er. Festin** (1762-71), f. 1712 i Hackås, son af bonden Erik Persson i Fäste och Brita Månsdotter. Stud. i Upsala 8 febr. 1735, prästsv. i Näs kyrka 1743 till adj. i Ljustorp; adj. i Sveg 1746, i aug. s. å. i Brunflo, adj. i Sunne 1748; utn. 14 febr. 1750 till komm. i Hede; vald i nov. 1761 till komm. i Sunne. Den 24 mars 1762 bestämdes, att komm. Festin skulle ha till station Hallen eller Marby, och att den andre nyvalde komm. Jakob Åmann skulle stationeras å Frösön. Afled 28 juni 1771 i Hallen.

G. 1748 m. *Elisabeth Margaretha Hellberg*, f. 26/10 1720, dotter till komm. i Brunflo Lars Er. Hellberg. Hon erhöll dubbla nådår, enär hon, rörd af slag, som beröfvat henne talförmågan, i sitt beträngda och usla tillstånd icke kunde med egen hand bidra till sitt underhåll.

Af 4 döttrar och 3 söner öfverlefde endast två söner fadern: *Lars Erik*, f. 4/7 1749 i Sunne, komm. i Undersåker; *Magnus*, f. 7/8 1755 i Hede, stud. i Upsala vt. 1775, kallad till pred. vid generalbefälet i Helsingfors och prästsv. i Borgå 1780, bat.pred. vid Flemingska regem. å Sveaborg, stupade ss. regem. pastor vid Stackelbergska regem. i slaget vid Svensksund 24/8 1789.

2. **Nils Olofsson Sundell** (1774-82), f. 13 apr. 1731 på Gärstad, Marby s:n, son till komm. i Sunne Olof Sundell. Stud. i Upsala 13 febr. 1752, prästsv. 3 aug. 1760 till att uppehålla komm. i Säbrå-Stigsjö efter sin kusin Magnus Hellbergs afsättning och uppbar 180 dlr till årets slut, nådårspred. i Refsund 3 mars 1762, d:o i Brunflo 1772, utn. komm. i Hal-

len 25 Sept. 1773, tilltr. 1774, men bodde tillfälligtvis i Sunne. Han kallades af allmogen »Vacker-Sundell». Afled 30 nov. 1782, »saknad som en nitisk och uppbygglig lärare» (Hdpr. 9/4 1783).

G. m. *Ingeborg Sabina Nordin*, f. 1730, dotter till fänriken Dan. Nordin och Sofia Åkerfelt. Änkan begärde extra nådår särskildt under återopande af, att kapellanslönen efter delningen visat sig mindre tillräcklig och boställe saknades. Ansökan beviljades af K. M:jt 2/6 1783. d. i Marby 19/7 1796.

Barn: *Olof Sundell*, f. 28/4 1764, fil. mag. 1791, riksarkivsekreterare 1823, kansliråd 1827, d. 28/2 1829 i Sthm; *Daniel*, f. 1765, målare i Sthm, d. ogift 1786; *Catharina Sofia*, f. 28/7 1771, g. 1791 m. prosten i Sunne N. Grundahl, se ofvan.

3. **Lars Mosell** (1785-1804), f. 1736, bondson från Mörsils s:n; stud. i Upsala vt. 1762, prästv. 31 juli 1769 i Hsand till adj. åt komm. Flodén i Ås mot en lön af 72 dlr k:mt. Utn. komm. i Sunne 5 nov. 1783, tilltr. 1785. Blef sinnesrubbad och afled i Mattmars s:n 29 sept. 1804.

4. **Jonas Åström** (1806-13), f. 21 febr. 1755, son till khden Carl Åström i Ragunda. Stud. i Upsala vt. 1777, prästv. 31 aug. 1783 på kallelse af prosten Borin till adj. i Sunne, nådårspred. här 1794, adj. åt khden Gerdin i Sunne fr. 1 maj 1798, tjänsteårspred. härst. 1802, v. komm. i Hallen 1804, ordin. komin. 24 juli 1805, tilltr. 1806. Afled 12 dec. 1813.

G. i Sunne prästgård 22/10 1799 m. *Margareta Elisabet Malmberg*, f. 16/6 1773.

Barn: *Carl*, f. 12/11 1801, studiosus; *Jonas*, f. 2/6 1804, sergeant; *Nils Erik*, f. 1808, d. 1809; *Catharina Margareta*, f. 1/12 1810, g. m. bonden Johannes Johansson i Getåsen, Marby; *Olof Axel*, f. 2/8 1814, flyttade till Sthm.

5. Mag. **Pehr Lagergren** (1816-21), utn. komm. i Hallen 12 okt. 1814, tilltr. 1 maj 1816; sist khde i *Indal* n. 20.

6. **Nils Edlund** (1821-26), utn. komm. i Hallen 31 maj 1820, utn. komm. i Häggenås 22 mars 1826, se *Lits* komm. n. 13.

7. **Magnus Bernhard Festin** (1827-38), f. 22 apr. 1790, föräldrar: komm. i Undersåker Lars Erik Festin och Catharina Christina Richman. Intogs i Frösö skola 1799 och i Hsands gymn. 1806, stud. i Upsala på samma gång som sin äldre broder Lars Erik 3 april 1810, konditionerade 1813 hos kammarherre grefve Stackelberg, lämnade universitetet 1814, prästv. i Hsand 11 apr. 1816 på kallelse af prost N. Grundahl i Sunne, här nådårspred. och curam past. gerens 5 apr. 1826, utn. komm. i Sunne-Hallen 5 sept. 1827, tilltr. s. å. Afled 19 dec. 1838. Blef simmagister vid första egentl. simpromotionen i Upsala 1813.

G. 17/4 1823 i Sunne m. *Erica Dorothea Grundahl*, f. 3/8 1800, dotter till prosten N. Grundahl härst., d. 5/1 1870. Änka och barn erhöilo 2 extra nådår.

Barn: *Catharina Dorothea Adéle*, f. 1/2 1824, g. 28/9 1845 m. häradskrif. Carl Johan Cavallin; *Henriette Amalia Berhardina*, f. 30/10 1826, innehade modehandel i Östersund; *Erik Reinhold Sebastian*, f. 19/4 1830, fanjunkare, bosatt på Gärsta boställe, underlöjtn. i armén, inspektor anställd vid Alafors bolag; *Ingeborg Augusta Charlotta*, f. 18/7 1833, g. 4/7 1858 m. kronofogden i Jämtl. östra fögderi Per Englund, änka 1888. (*Ahlström*, Norrl. slægter.)

8. **Johan Adolf Liljesköld** (1842-60), utn. komm. i Sunne-Hallen 31 aug. 1842, v. pastor i Hallens nybildade pastorat, se *Hallen*.

KOMMINISTRAR Å FRÖSÖN.

1. **Jacob Åmann** (1762-82), f. 19 aug. 1730, son till khden i Undersåker Nils Åmann. Stud. i Upsala 12 febr. 1751, prästvigd i dec. 1754 af biskop Kiorning till adj. åt sin styffader khde Sellin i Undersåker. Sedan vid 1761 års riksdag beslutits, att sacellanien i Sunne skulle delas, valdes han 22 nov. 1761 till komm. med station å Frösön, tilltr. 1762. Komm. Åmann afled 24 aug. 1782. Oaktadt ordentlig och sparsam hushållning var öfverskottet i boet efter honom endast 42 rdlr 45 skilling. Svaga och hårda år, den delade kapellanslönen, som blott utgjorde 38 tr., samt 8 mils flyttning åberopades därtill vållande, då änkan begärde nådår.

G. 1753 m. *Anna Roberg*, f. 1/11 1731 i Börstil, dotter till herrgårdsinspektoren Erik And:son Roberg och Anna Sporre (Sporrong) i Barckö. K. M:jt beviljade henne 2/6 1783 dubbla nådår; d. 29/12 1797 i Brunflo.

Barn: *Magdalena*, f. 1753, g. 1779 m. khden i Brunflo W. G. Zetterberg i hans 3. gifte; *Erik*, f. 16/12 1754 i Undersåker, e. o. kanslist vid Örebro landskansli, brukspatron i Gryt, gästgifvare vid Stora Emma, Bo i Nerike, d. 1816; *Maria Christina*, f. 29/12 1756, d. 14/1 1757 i Undersåker; *Nils*, f. 10/5 1760, hofpredikant, e. bat. pred. vid Änkedrottningens regem. 1783, sist khde i Efveröd, Skåne, d. 14/6 1805; *Maria Elisabeth*, f. 17/5 1766 å Frösön, g. 1) 1792 m. löjtn. Joh. And. Roberg, 2) 1/4 1802 i Brunflo m. majoren vid Jämtl. reg. Anders Dillner, d. 15/3 1834; *Johan Jacob*, f. 21/3 1769 på Frösön, inspektor, bosatt 1803 i Grytan, Brunflo.

2. **Carl Gustaf Wulff** (1785-96), f. 1736, son till regem. fältskären Wulff i Lit. Stud. i Upsala 22 febr. 1760, prästv. i Sthm sept. 1769, kallad till huspred. af afl. landshöfd. Isac Olivecronas änka; adj. och nådårspred. i Oviken 7 febr. 1770; utn. till komm. i Sunne 1784, tilltr. 1785. Före valet hade Sunneborna ingått med ansökan, att Hallens och Marby församlingars röster ej måtte blifva gällande, utan endast Sunne, Norderö och Frösö skulle få tillsätta denna kapellanstjänst; detta afslogs

af konsist. 29 mars 1784 och af K. M:jt. W. afled 21 nov. 1796. Genom dödsfallet blef änkan och en dotter i hans förra gifte försatta i det mest nödställda tillstånd, ty ehuru komm. alltid gjort sig känd som en skicklig och nitisk lärare, hade han städse haft svaga inkomster och måste under sista året på grund af sjuklighet underhålla adjunkt. (Hdpr. 29/3 1797.)

G. 1) 18/6 1786 i Kalls kyrka m. *Maria Magdalena Burman*, yngsta dotter till bergmästaren Abr. Wilh. Burman; d. i Sellsved 1787, efter 10 månaders äktenskap. 20 år gammal.

2) m. *Eva Lovisa Richman*, som erhöll dubbla nådår; omgift m. khden Er. Kåhre i Lit samt 3. ggn g. 27/1 1806 m. komm. därst. And. Thorén.

I förra giftet en dotter.

3. **Enoch Huss** (1798-1815), f. 8 dec. 1761 i Kyrkås s:n, föräldrar: rusthållaren i Kläpp Olof Andersson och Cecilia Enochsdotter. Efter studier i Frösö skola blef han stud. vid Åbo akademi 1783, men öfvergick till Upsala univ., där han inskrefs ht. 1786; prästv. 27 sept. 1789 och förordnades till komm. adj. och nådårspräst efter komm. S. Grundahl i Alsen, vice sockenpräst i Stugun 1795; utn. till komm. i Frösö 13 sept. 1797, tjänstgjorde tillika ss. vikarie i Frösö trivialskola åtskilliga terminer. Under sista året af sin lefnad stod han på förslag till komministraturen i Alsen, men erhöj ej röstpluralitet. Känd som ifrig fiskare kallades denne »Aborrhussen» till skillnad från en annan Jämtlandspräst, benämnd »Orr-Hussen» ss. väldig jägare. Afled 10 juni 1815.

G. i Alsen 6/9 1792 m. *Märta Elisabeth Grundahl*, f. 1/12 1766 i Anundsjö, dotter af komm. Salomon Grundahl i Alsen, d. 23/11 1839 i Hsand.

Barn: *Catarina Cecilia*, f. 15/12 1792 i Alsen, g. 28/9 1830 m. skepparen Carl Gustaf Rothoff i Hsand; *Ulrika Margareta*, f. på Frösön 4/7 1806, g. i Hsand 19/11 1829 m. inspektor Adolf Ångman; d. på Lessebo bruk, Småland 25/11 1878.

4. **Johan Wedin** (1818-21), f. 24 juli 1780 i Vibyggerå, son af skattebonden Pehr Johansson i Kexed och Anna Andersson från Omne by i Nordingrå. Vid 12 års ålder inskrefs han i Hsands skola, genomgick gymnasiet och blef stud. i Upsala vt. 1803; efter åtskilliga konditioner under studietiden prästv. 10 aug. 1806 till v. komm. i Refsund-Sundsjö; kapellpred. i Stugun-Borgvattnet 1808, tilltr. som kapellpred. i Alanäset maj 1812; nådårspred. i Ragunda maj 1813, past. adj. därst. 1815. Utn. till komm. i Frösö 27 apr. 1816 och tilltr. här 1 maj 1818. Nedsatt till hälsan under flere år, afled han stilla 13 juni 1821, sörjd och saknad af maka och tvenne barn och den kristenhet, han själf föregått i lära och leverne. Familjen synes bott i Walla.

G. 1809 m. *Anna Margareta Nilsson*, f. 1789 i Ragunda, dotter till bonden Nils Jonsson i Ammern och Lisa Stina Frisk.

Af 4 barn nådde två myndig ålder: *Nils Peter*, f. 9/1 1814 i Ragunda, stads-predikant i Östersund; *Elisabet Christina*, f. å Frösön 7/5 1818.

5. **Isak Byström** (1823-35), utn. komm. i Sunne-Frösön 3 apr. 1822, nådårspred. här 9 apr. 1823, tilltr. sacellanien fullständigt 1 maj 1824; sist khde i Undersåker, där han tillträdde febr. 1835. Se *Undersåker*.

6. **Israel Næslund** (1836-41), komm. i Hede, utn. komm. i Sunne-Frösön 25 nov. 1835, tilltr. 1 maj 1836; komm. i Torsåker-Ytterlännäs 13 febr. 1839, tilltr. maj 1841, se *Torsåker*.

7. **Nils Sundstedt** (1841-71), f. 5 apr. 1788, bondson från Sundsjö. Stud. i Upsala 11 febr. 1814, absolverade det teologiska seminariet ht. s. å. och mottog därefter en kondition hos häradshöfding Tryggdahl på Lidingö; prästv. 4 nov. 1817 till adj. åt komm. E. Carleson i Refsund; past. adj. i Hammerdal 1820, d:o i Brunflo hos khde Ol. Dillner s. å., t. f. pastor därst. 1828; utn. till komm. på Frösön nov. 1839 och tilltr. här maj 1841. Han var en lång, mager, mycket redbar man, och ehuru han slutligen på grund af ålderdom mera sällan uppträdde som predikant, behöll han sitt nit och var sina församlingsbor en vän i råd och dåd. På sin 80-årsdag mottog han af Frösöborna en silfverservis som ett erkännamt minne af sin verksamhet som församlingslärare. Ifrig fiskare. Afled 25 apr. 1871, 83 år 20 dagar gammal.

G. 1824 m. *Ursila Brunfeldt*, f. 6/5 1799 i Kyrkås, erhöll 1 extra nådår enl. kgl. br. 18/8 1871; d. å Frösön 1/6 1886.

Barn: *Nils Erik*, f. i Brunflo 5/12 1825; *Anna Margareta*, f. 14/12 1829 ib., d. ogift 20/5 1909; *Brita Carolina*, f. 8/11 1836 ib., d. ogift 8/4 1920.

8. **Simon Backman** (1873-90), f. 13 apr. 1810 i Rödön, son af bonden Simon Simonsson. Inskrifven i Frösö skola 1820, i Hsands gymn. 1828, vid Upsala univ. 17 okt. 1832, aflade fullständig stud. examen 27 febr. 1833; prästv. 24 maj 1835, erhöll 22 juli s. å. förordnande att biträda komm. i Hackås i ämbetet, v. komm. därst. 30 jan. 1839 under vakans; past. ex. 15 dec. 1841, åter komm. adj. i Hackås, förordn. att förestå past. vården i Sunne 31 mars 1847, hvilket förordnande gällde till juli 1853, åter komm. adj. i Hackås, t. f. pastor i Sunne i dec. 1854 efter khden Delins död, pastorsadj. i Sunne från khden Weiders tilltr. 1 maj 1858 till hans död jan. 1861, förestod det lediga pastoratet till slutet af 1862; erhöll därefter flera års tjänstledighet och befordrades omsider 27 maj 1872

till komm. å Frösön med tilltr. maj 1873. Under sin tjänstgöring i Hackås höll han själf privatskola för allmogens barn, hvilken högeligen berömdes. (*Ahlström.*) Hans förhoppning att erhålla Sunne pastorat, där han arbetat under så många år, gäckades, ehuru han en gång vid khdevalet 1855 vann röstöfvervikt. Den gamla prästgården på Frösön, hvori han bodde, var nog skröplig och ålderdomlig, men han trufdes där och afböjde socknebornas välvilliga anbud att förbättra eller ombygga den. Afled 26 sept. 1890.

G. 1) 29/4 1847 i Billsta, Hackås, m. *Brita Jönsdotter*, f. 1830, dotter till kyrkvärden Jöns Ersson och Kerstin Andersdotter. Hon var syster till läroverksadj. Erik Billmark i Hsand och afled på hemmanet Räcksjön i Sunne 14/7 1848; endast 18 år 4 m. 25 dagar g.;

2) m. *Johanna Gustava Backman*, f. 17/3 1808 i Hsand, äldsta dottern till prosten Gunnar Backman i Sunne. Båda äktenskapen barnlösa.

9. **Johan Olof Edström** (1893-1906), utn. komm. i Frösö 12 nov. 1892, tilltr. 1 maj 1893. Då kgl. brefvet 2 juni 1905 medgaf Frösö afskiljande från Sunne till eget pastorat, utnämndes E. 16 juni 1906 till församlingens khde, se vidare *Frösö*.